

NÆSTVED

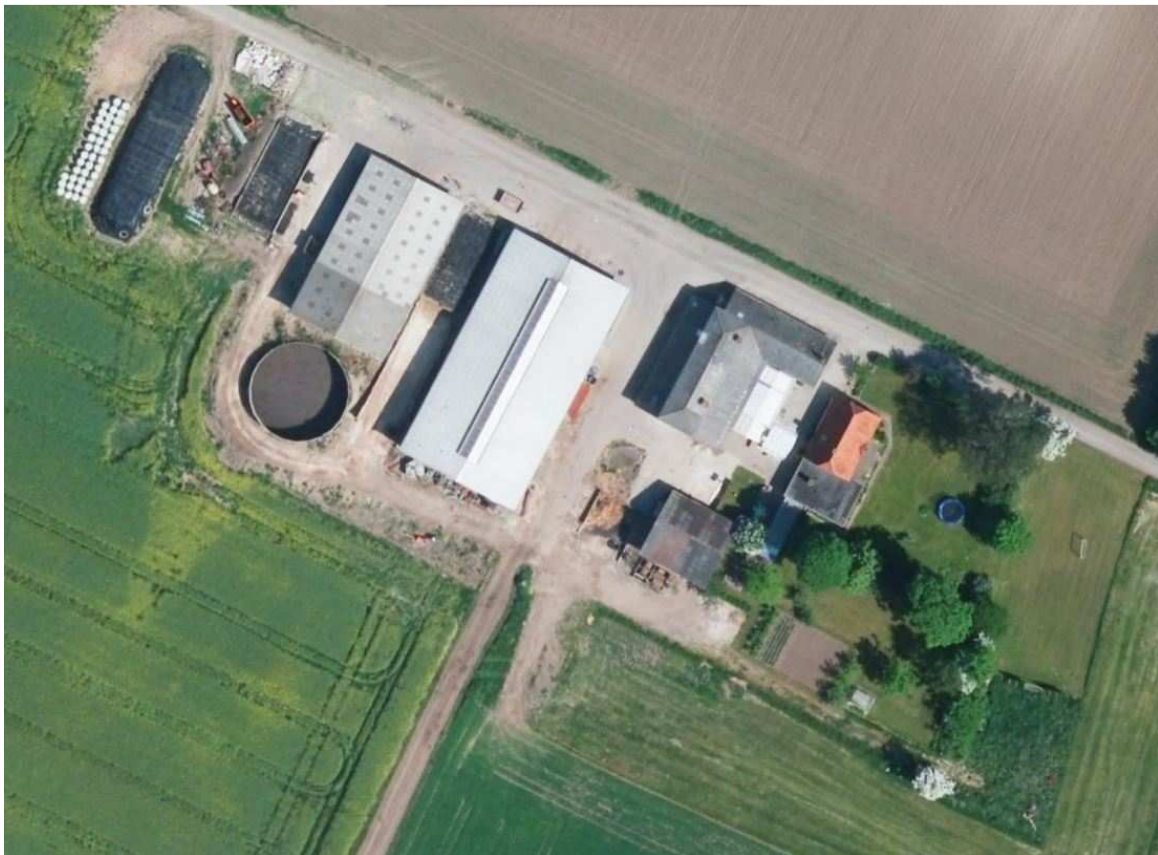
Miljøgodkendelse

17. december 2013

Biltrisminde

Åbovej 17, Herlufllille, 4160 Herlufmagle

CVR-nr. 16239305

Center for Miljø og Natur
Næstved Kommune
Rådmandshaven 20
4700 Næstved

Miljøgodkendelse til udvidelse af eksisterende kvægbrug på Biltrisminde, Åbovej 17, Herlufllille, 4160 Herlufmagle, CVR-nr. 16239305.

Troels Larsen, Åbovej 17, Herlufllille, 4160 Herlufmagle ansøger om en § 11 godkendelse i forbindelse med udvidelse af malkekvægbesætningen (tung race). I den forbindelse udvides dyreholdet fra 71,8 dyreenheder (DE) til 127,7 DE.

Udvidelsen foretages i eksisterende stalde.

Ejendommen driver 82,56 ha, hvor husdyrgødning i form af gylle og dybstrøelse fra egen produktion udbringes.

På baggrund af nedenstående materiale og de heraf afledte vilkår meddeler Næstved Kommune hermed godkendelse til kvægbruget på Åbovej 17, 4160 Herlufmagle i henhold til § 11 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 04/12/2009 med senere ændringer

Baggrund for godkendelsen:

- ansøgningen om miljøgodkendelse fremsendt via www.husdyrgodkendelse.dk (nr. 51.828) og supplerende oplysninger til denne,
- den miljøtekniske beskrivelse og vurdering af drift og anlæg (bilag 1) samt
- vurdering af udbringningsarealernes placering og miljøbelastning (bilag 2)

Oplysninger om ejendom og husdyrbrug

Ejendomsnummer:	3700031718
Matrikelnummer:	36d, 23 og 35a Herlufllille By, Herlufmagle
CVR:	16239305
CHR:	75379
Ejendommens og husdyrbrugets ejer:	Troels Larsen, Åbovej 17, Herlufllille
Kontaktperson:	Troels Larsen, tlf. 2032 1708

Indledning

I forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen, har Næstved Kommune med bistand fra konsulentfirmaerne Grontmij A/S og AGLAJA vurderet det ansøgte projekts mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne. Vurderingen er foretaget i henhold § 19 - § 26 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 04/12/2009 med senere ændringer.

Vurderingen fremgår af bilag 1 og 2 og er sammen med ansøgningen baggrund for miljøgodkendelsens vilkår. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget på Åbovej 17, Herlufllille, 4160 Herlufmagle kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie.

Grundlaget for vurderingerne og de stillede vilkår er:

- Ansøgning om miljøgodkendelse nr. 51.828, indkommet den 6.5.2013. Den er siden blevet ændret og tilpasset. Den endelige version, version 5 forelå den 7.10.2013 og danner grundlag for godkendelsen.
- Fiktiv ansøgning nr. 57.817.
- Supplerende oplysninger fra løbende korrespondance om ansøgningsmaterialet på mail og telefon mellem ansøger og kommunens miljøsagsbehandler/dennes konsulenter.

Resume

Ejendommen ønsker at udvide sin nuværende malkekvægsbesætning (tung race) fra 41 malkekøer med opdræt til 70 malkekøer med opdræt. Udvidelsen foregår i eksisterende stalde. Størstedelen af malkekøerne går i sengebåsestald med spalter, mens det øvrige dyrehold går på dybstrøelse.

Ammoniakemissionen fra anlæggene (stald og lager) er beregnet til 817,1 kg N /år. Dette er en forøgelse på 237,5 kg N/år i forhold til nudriften. Næstved kommune har vurderet, at ammoniakemission fra stalde og lagre maksimalt må være 819,2 kg NH₃-N/år i forhold til opfyldelse af kravet om anvendelse af den bedst tilgængelige teknologi (BAT).

Der drives 82,56 ha. Udspretningsarealerne ligger i oplandet til Karrebæk Fjord og hele arealet er placeret nitratkasse 2. For at overholde det generelle krav til reduktion af nitratudvaskningen har ansøger valgt at etablere 3 % ekstra efterafgrøder udover det til enhver tid lovpligtige krav for efterafgrøder. Dyretryk på arealerne bliver derved på 1,55 DE/ha.

Det er beregnet, at udvaskningen af kvælstof fra det ansøgte projekt udgør 0,01 % af den samlede udvaskning til Karrebæk Fjord.

Fosforunderskuddet på arealerne er på 1,6 kg P/ha/år, og det er vurderet, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning med fosfor på Karrebæk Fjord.

Naboorientering og partshøring

Udkastet til miljøgodkendelse har været sendt i partshøring fra den 21.11.2013 til 16.12.2013, hvor der var mulighed for at komme med synspunkter, kommentarer eller indsigelser til projektet. Udkastet er sendt til ansøger, evt. bortforpagtere og alle borgere/nabobeboelser indenfor 144 m af anlægget.

Vi har i høringsperioden ikke modtaget nogen kommentar til udkastet til godkendelsen.

Miljøgodkendelsens gyldighed og behovet for supplerende tilladelser m.v.

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til det ansøgte dyrehold og staldanlæg. Godkendelsen fritager ikke

fra krav om eventuel anmeldelse, tilladelse, godkendelse og/eller dispensation efter anden lovgivning, f.eks. Museumsloven, Naturbeskyttelsesloven, Vandforsyningsloven, Vandløbsloven og byggelovgivningen.

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 04/12/2009 med senere ændringer. Øvrige relevante tilladelser og godkendelser skal indhentes særskilt.

Godkendelsen gives på følgende vilkår

Vilkår for driften af anlæggene og husdyrproduktionen

Generelle vilkår

1. Den maksimalt tilladte produktionen omfatter en malkekobesætning på 127,72 DE, fordelt på 70 årskøer (tung race, mælkeydelse 9.900 EKM), 52 kvier (6 mdr. - kælving), 17 kviekalve (0-6 mdr.) og 20 tyrekalve (40-55 kg).
(Dyreenhederne er beregnet efter husdyrgødningsbekendtgørelsen nr. 915 af 27. juni 2013).
2. Ejendommen/produktionen skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med ansøgningen version 5, fra den 7.10.2013, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering (bilag 1) og vurdering af udspretningsarealernes placering og miljøbelastning (bilag 2) med tilhørende vilkår.
3. Medarbejdere skal være orienteret om ejendommens miljøgodkendelse og være bekendt med vilkårene i den.
4. Godkendelsen bortfalder hvis den ikke er udnyttet senest 2 år efter meddelelse af godkendelsen dvs. inden den 17. december 2015. Den fulde årsproduktion af husdyr skal være opnået senest 5 år efter godkendelsen er meddelt, dvs. inden den 17. december 2018.

Indretning af staldanlæg

5. Fordelingen af dyr og dyretyper i staldanlæggene skal stemme overens med oplysningerne i ansøgningen.

Udegående kvæg

6. Kvierne (52 årstyr) skal være udegående mindst 5 måneder om året. Produktionen svarer til 10,8 DE.
7. Hvis der er kvæg som afgræsser arealer, som er uden for de arealer, der er miljøvurderet i forbindelse med denne miljøgodkendelse, må kvæget ikke tilskuds fodres i denne periode. Mineraltilskud samt tilskudsfodring i tørkeperioder er dog tilladt i begrænset omfang.

Foderopbevaring

8. Markstakke til ikke saftgivende ensilage må højest være placeret samme sted i 1 år. Derefter skal der gå 5 år, før ensilage igen må placeres samme sted. Der skal føres logbog over placeringen.
9. Brugt plast fra ensilagestakkene skal løbende fjernes fra ensilagepladsen og opbevares i container eller liggende, således at der ikke ligger eller flyver plastaffald rundt på ejendommen.

Energi- og vandforbrug

10. Bedriftens forbrug af energi, diesel og vand skal kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndigheden.

Gødningsopbevaringsanlæg

11. Der skal udføres en tæthedsprøve af ajelebeholderen indenfor 6 måneder fra godkendelsen er taget i brug.

Ensilageplads

12. Ensilagevandet fra de eksisterende ensilagepladser M og L skal enten ledes til en beholder på mindst 30 m³, eller automatisk pumpes til gyllebeholder via en pumpebrønd.
13. Afløbsbrønde fra ensilagepladser skal dækkes af kuppelriste, som skal friholdes for ensilage, jord og lignende, så ensilagesaft og overfladevand kan ledes frit til opsamlingsbeholder.

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

14. Mindst 70 % af dybstrøelsen skal køres direkte ud.
15. Dybstrøelse, der ikke udbringes direkte fra stald til mark skal fortrinsvis placeres på møddingsplads med overdækning. Såfremt der ikke er tilstrækkelig kapacitet på møddingspladsen, kan dybstrøelse placeres i markstak med overdækning.
16. Der skal føres logbog over mængden af dybstrøelse der udbringes direkte. Logbogen skal indeholde følgende data:
 - Fra hvilke staldanlæg dybstrøelsen stammer fra
 - Tidspunkter for direkte udbringning af dybstrøelsen.
 - På hvilke arealer den direkte udbringning er foretaget.
17. Omrøring af gyllebeholder må tidligst påbegyndes umiddelbart før udkørsel.
18. Udbringningsperioden for gylle og dybstrøelse skal gøres så kort som mulig for at begrænse lugtgenerne.
19. Håndteringen af gylle skal altid foregå under opsyn og således, at spild undgås og under tilbørlig hensyn til omgivelserne.

20. Hvis der ikke anvendes selvlæssende gyllevogn ved tømning af gyllebeholderne, skal der etableres en betonbefæstet læsseplads af en sådan størrelse, at spild ikke tilføres ubefæstede arealer. Læssepladsen skal have fald mod opsamlingsbrønd, hvorfra spild pumpes videre til forbeholder eller gyllebeholder. Pladsen skal rengøres for spild af gødning umiddelbart efter udbringningsperioden er afsluttet.

BAT

Skraber på spaltegulvet i kostald

21. I sengebåsestalden skal der hver dag foretages skrabninger 3 gange dagligt, svarende til hver 8. time. I den periode, hvor malkekvæget er på græs, skal der foretages skrabninger efter behov dog mindst 2 gange pr. døgn.
22. Tværgange, som ikke skrabes automatisk, skal hver dag rengøres manuelt mindst 2-3 gange.
23. Skraberens skal være forsynet med timer.
24. Skraberne skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
25. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.
26. Driftsstop af skrabere skal udbedres hurtigst muligt, og Næstved Kommune skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed af mere end 7 dage. Driftsstop skal noteres i logbog.
27. Logbog, servicefaktura samt registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraberens er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst tre år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Vand og Energi

28. Der skal være alarmanlæg på vandforsyningen, således at alarm går i gang i tilfælde af brud på vandledning. Alarmen skal meddels elektronisk til driftsherren.
29. Om dagen må lyset kun være tændt i stalden, hvis der er et særligt behov for det.
30. Om natten skal lysniveauet i stalden være lavt, og kun anvendt som vågebelysning.
31. Der skal på udendørsbelysning være bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i på til 30 minutter ad gangen.
32. Der skal indgås en vedligeholdelsesaftale med leverandøren af malkeanlægget, og leverandøren skal kontrollere anlægget mindst 1 gang årligt.

Foder

33. Den samlede foderration til malkekøer må i gennemsnit maksimalt indeholde 169 gram total råprotein pr. foderenhed (FE) på årsbasis.

34. Der skal udarbejdes foderplaner for malkekøerne. Foderplanerne skal indeholde oplysninger om råprotein i foderet.
35. Hvert parti eller slæt af grovfodermidler, der udgør mere end 10 % af FE/ko/dag, skal analyseres for indholdet af råprotein, AAT og PBV. Dette gælder dog ikke frisk græs i sommerperioden. Analyserne skal foretages af et akkrediteret laboratorium.
36. Der skal foretages endagskontrol (EFK) 4 gange om året. I forbindelse med endagsfoderkontrollen skal der foretages beregning af indhold af råprotein, AAT og PBV.
37. Foderplaner, analyser, resultater fra endagsfoderkontrollen samt indlægs- og følgesedler fra indkøbt kraftfoder og råvarer skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Lugt

38. Såfremt Næstved Kommune skønner, at lugt fra bedriften giver anledning til væsentlige lugtgener, skal ejendommen for egen regning lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og i værksætte foranstaltninger, således at lugtgenerne formindskes. Foranstaltningerne skal aftales med Næstved Kommune.
39. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således at ejendommen ikke giver anledning til lugtgener, som efter Næstved Kommunes vurdering er til væsentlig gene for omgivelserne. Der skal således til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder tørhed af båsenes og foderarealernes bund, renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.

Støj

40. Husdyrbrugets samlede støjbidrag til omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser, indtil 15 meter fra beboelsen ved beboelsens udendørs opholdsarealer:

Periode	Referencetidsrum	Værdi dB (A)
Mandag – fredag kl. 7-18	8 timer	55
Lørdag kl. 7-14	7 timer	55
Lørdag kl. 14-18	4 timer	45
Søn- og helligdag kl. 7-18	8 timer	45
Alle dage kl. 18-22	1 time	45
Alle dage kl. 22-7	½ time	40

Støjbidraget måles som det ækvivalente, konstante og korrigerede støjniveau i dB(A). Spidsværdierne af støjniveauet må om natten kl. 22-07 ikke overstige 55 dB(A). Støjgrænseværdierne omfatter kun støj fra faste tekniske installationer.

41. Hvis Næstved Kommune vurderer, at der er behov for det, f.eks. ved begrundede klager over støj, skal virksomheden for egen regning dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Dokumentationen skal være i form af en akkrediteret/certificeret støjmåling eller beregning, som overholder Miljøstyrelsens vejledninger på området og udføres efter retningslinjerne: – Miljømåling, ekstern støj. En sådan dokumentation kan højest kræves 1 gang årligt. Eventuelle måle- eller beregningspunkter skal inden udførslen aftales med Næstved Kommune.
42. Transport til og fra ejendommen skal så vidt muligt foretages på hverdage mandag til fredag fra kl. 7.00 - 18.00.
43. Der må ikke forekomme unødigt tomgangskørsel på ejendommen.

Støv

44. Driften af ejendommen må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

Kemikalier

45. Tankning af diesel skal ske fra en plads med fast og tæt bund eller på et underlag, hvorfra der er afløb til olie/benzinudskiller.
46. Tank til opbevaring af dieselolie skal være placeret på fast og tæt bund, og med god afstand til afløb til dræn.
47. Pesticider og øvrige kemikalier skal opbevares miljømæssigt forsvarligt, dvs. på et fast og tæt underlæg, uden afløb i nærheden, og således at indholdet af den største beholder kan tilbageholdes og opsamles.

Affald

48. Affald skal jævnligt bortskaffes fra ejendommen, og farligt affald skal opbevares miljømæssigt forsvarligt.
49. Beholdere med spildolie skal opstilles på en tæt opsamlingsbakke egnet til formålet, og som kan indeholde volumen af den største beholder.
50. Hvis spildolie opbevares i en olietank, skal tanken sløjfes efter de samme sløjfningsterminer, som tanke omfattet af den til enhver tid gældende olietanksbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines). Tanken skal opstilles på et tæt underlag, og der skal være påmonteret skilt på tanken, hvor fabrikationsår fremgår.
51. Dokumentation for bortskaffelse af miljøfarligt affald for minimum 3 år tilbage skal kunne forevises tilsynsmyndigheden.

Skadedyr

52. For at undgå fluegener for de omkringboende, skal ejendommen foretage en effektiv fluebekæmpelse, der som et minimum er i overensstemmelse med de seneste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.
53. Hele ejendommen og dens omgivelser skal holdes i en renlig og ryddelig stand og opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.)

Husdyrbrugets ophør

54. Ved ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Gødningsopbevaringsanlæg skal tømmes indenfor næste planperiode. Stoffer der kan forurene jord, undergrund og overfladevand, samt affald skal bortskaffes efter gældende regler.

Driftsforstyrrelser og uheld

55. Ejendommen skal udarbejde en beredskabsplan i forbindelse med at godkendelsen tages i brug. Beredskabsplanen skal hele tiden holdes ajour og være nemt tilgængelig. Alle medarbejdere skal være bekendt med planen og den skal opsættes et centralt sted på ejendommen. Hvis der er udenlandske medarbejdere på ejendommen, skal beredskabsplanen forefindes i form af skitser og billeder.
56. Beredskabsplanen skal som et minimum indeholde 1) oplysninger om procedurer, der beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe uheldet og begrænse udbredelsen, 2) oplysninger om hvilke personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan, 3) kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m., 4) en opgørelse over materiel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
57. Beredskabsplanen skal fremsendes i kopi til kommunen, senest 3 måneder efter at godkendelsen er taget i brug.

Vilkår for driften af udbringningsarealerne

58. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på bedriftens udspretningsarealer svarende til 127,7 DE per planår (1/8-31/7) og således at der på bedriftens arealer ikke udbringes mere end 1,55 DE/(beregnet efter beregnet efter husdyrgødningsbekendtgørelse nr. 915 af den 27.6.2013). Udbringningen svarer således til 12.224 kg N og 1.847 kg P.
59. Der skal i hver planperiode etableres 3 % ekstra efterafgrøder udover det til enhver tid lovpligtige krav for efterafgrøder.
60. Der må på bedriftens udspretningsarealer ikke udbringes affaldsprodukter til jordbrugsformål, herunder forarbejdet husdyrgødning.

Egenkontrol

61. Til dokumentation for, at produktionsomfang, fodring, udbragte mængder af husdyrgødning og drift af arealerne er inden for godkendelsens rammer, skal følgende dokumenter opbevares for de seneste fem år/planår. De skal kunne forevises ved tilsyn og de skal indsendes til kommunen på forlangende:

- Husdyrindberetning
- Logbog over driftsstop af skraber i kostald, servicefaktura samt registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraberen er i drift og vedligeholdes (jf. vilkår 27).
- Dokumentation for at leverandøren af malkeanlægget kontrollerer malkeanlægget mindst 1 gang årligt (jf. vilkår 32).
- Foderplaner, foderanalyser, resultater fra endagsfoderkontrollen samt indlægs- og følgesedler fra indkøbt kraftfoder og råvarer skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende (jf. vilkår 34-37).
- Mark- og gødningsplaner minimum 5 år tilbage.
- Forpagtningsaftaler af mindst 1 års varighed.
- Indsendt gødningsregnskab.
- Årlig registrering af ejendommens energi, vand og diesel forbrug, (jf. vilkår 10).
- Logbog over flydelag jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen.
- Logbog over placering af markstakke (dybstrøelse) jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen.
- Logbog over mængden af dybstrøelse der er udbragt direkte, jf. vilkår 16
- Beredskabsplan.
- Dokumentation for bortskaffelse af miljøfarligt affald minimum 3 år tilbage.

Offentliggørelse, hjemmel og klagevejledning

Godkendelsen annonceres den 19.12.2013 på kommunens hjemmeside.

Godkendelsen er meddelt med hjemmel i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 04/12/2009 § 11.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra afgørelsens annoncering, dvs. senest den 16.01.2014 inden arbejdstid ophør påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klageberettiget er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen, miljøministeren samt visse organisationer. Klageberettigede er orienteret ved annonceringen, og kopi af godkendelsen er sendt til organisationer og myndigheder.

Eventuel klage sendes til Næstved Kommune, Rådmandshaven 20, 4700 Næstved, att. Center for Miljø og Natur eller landbrug@naestved.dk, som videresender klagen med sagens akter til Natur- og Miljøklagenævnet.

Behandling af en klage ved Natur- og Miljøklagenævnet er pålagt et gebyr. Gebyret tilbagebetales ved medhold.

Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger. En klage har ikke opsættende virkning for ibrugtagning af godkendelsen med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. husdyrgodkendelsesloven § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Revurdering og retsbeskyttelse

I henhold til bekendtgørelsen om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug § 40 skal tilsynsmyndigheden regelmæssigt og mindst hver 10. år tage bedriftens samlede miljøgodkendelse op til revurdering. Første revurdering skal dog foretages 8 år efter meddelelsen. Denne godkendelse skal første gang tages op til revurdering den 17.12.2021.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilklårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i husdyrgodkendelsesloven § 40, stk. 2 bl.a. hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Orientering

Der er i miljøgodkendelsen givet 2 år til at udnytte godkendelsen, og 5 år til at komme op på fuld husdyrproduktion.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år, jf. husdyrgodkendelsesloven § 33.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Ved akut forurening skal alarmcentralen straks kontaktes på 112.

Udarbejdelsen af denne godkendelse er omfattet af bekendtgørelsen om brugerbetaling for godkendelse og tilsyn. Taksten og timebetaling er fastsat af miljøministeriet.

Næstved Kommune, den 17.12.2013.

Med venlig hilsen

Anja Rasmussen

Biolog

Center for Miljø og Natur
Næstved Kommune
Rådmandshaven 20
4700 Næstved
Tlf. 5588 6150

Bilag:

1. Miljøteknisk beskrivelse og vurdering af drift og anlæg
2. Vurdering af udbringningsarealernes placering og miljøbelastning

Kopi sendt til:

- Naturstyrelsen Storstrøm, Fejøgade 1, 4800 Nykøbing F, via e-mail: sto@nst.dk, nst@nst.dk
- Embedslægeinstitutionen, Sjælland, Rolighedsvej 7,2, 4180 Sorø, via e-mail: sjl@sst.dk
- NaturErhvervstyrelsen, Nyrupsgade 30, 1780 København V, via e-mail: miljoe@naturerhverv.dk (det tidligere plantedirektorat)

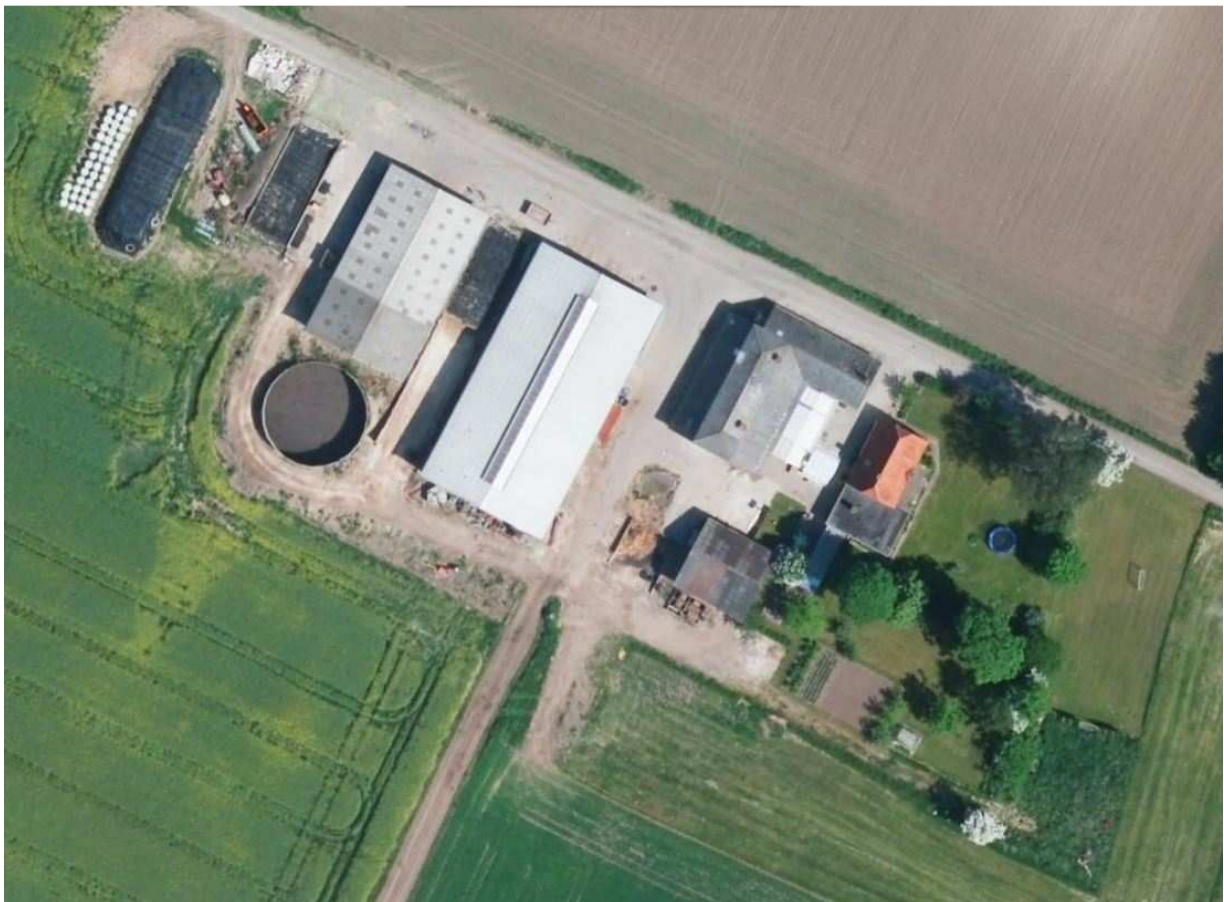
- Danmarks Fiskeriforening, H.C. Andersens Boulevard 37, 1553 København V, via e-mail: mail@fiskeriforening.dk.
 - Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Kirkedalsvej 4, Vedslet, 9732 Hovedgård, via email: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk.
 - Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV. Lokalafdeling: Friluftsrådet for SydvestSjælland, att. Hans Vallentin Stoltz, Orionvej 4, 4200 Slagelse, via mail: sydvest@friluftsraadet.dk.
 - Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 København V, via e-mail: ae@aeraadet.dk.
 - Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, postbox 2188, 1017 København K, via email: fbr@fbr.dk.
 - Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, Vingsted, 7182 Bredsten, via email: lbt@sportsfiskerforbundet.dk, post@sportsfiskeren.dk
 - Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V., natur@dof.dk og naestved@dof.dk
 - Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, via email: husdyr@ecocouncil.dk.
 - Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø., via email: dn@dn.dk og dnnaestved-sager@dn.dk
-

Bilag 1

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering af drift og anlæg

**Biltrisminde
Åbovej 17, Herlufllille, 4160 Herlufmagle**

CVR-nr. 16239305

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	2
1. INDLEDNING.....	3
1.1 DEN ANSØGTE PRODUKTION	3
1.2 TIDSPLAN FOR PROJEKTET	4
2. HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD.....	5
3. HUSDYRBRUGETS ANLÆG OG DRIFT	6
3.1 AFSTANDSKRAV	6
3.2 STALDBYGNINGER	6
3.3 MÆLKEYDELSE	7
3.4 UDEGÅENDE KVÆG	7
3.5 FØDEROPBEVARING.....	8
3.6 ENERGIFORBRUG.....	8
3.7 VANDFORBRUG	9
3.8 SPILDEVAND	10
4. OPBEVARINGSKAPACITET OG GØDNINGSHÅNDTERING	10
4.1 GØDNING SOPBEVARINGSANLÆG	10
4.2 ENSILAGEPLADSER	11
4.3 GØDNINGSPRODUKTION OG OPBEVARINGSKAPACITET	12
4.4 DRIFTEN AF GYLLEBEHOLDERE.....	14
4.5 UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING	14
5. HUSDYRBRUGETS FORURENING OG FORURENINGSBEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER	15
5.1 ANVENDELSE AF BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK, BAT	15
5.1.1 Ammoniakfordampning fra staldanlæg.....	15
5.1.2 Opbevaring af husdyrgødning	17
5.1.3 Vand og Energi	18
5.1.4 Lugt.....	19
5.1.5 Foder.....	19
5.1.6 Udbringning af husdyrgødning.....	20
5.1.7 Management.....	20
5.1.8 Samlet vurdering.....	20
5.2 AMMONIAKTAB FRA STALDANLÆG	20
5.3 PÅVIRKNING AF SÅRBAR NATUR OG SÅRBARE ARTER - HERTIL.....	21
5.3.1 Naturområder beskyttet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.....	21
5.3.2 Natura 2000-områder.....	25
5.3.3 Bilag IV-arter og andre beskyttede eller fredede arter.....	26
5.4 LUGT	29
5.5 TRANSPORT.....	30
5.6 STØJ.....	32
5.7 STØV	33
5.8 LYS.....	33
5.9 KEMIKALIER.....	33
5.10 AFFALD	34
5.11 SKADEDYR.....	35
5.12 HUSDYRBRUGETS OPHØR	36
6. DRIFTSFORSTYRRELSER OG UHELD.....	36
7. EGENKONTROL	37
8. SAMLET VURDERING	38
9. REFERENCER	38

1. Indledning

Næstved Kommune har den 6. maj 2013 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrproduktionen på Biltrisminde, Åbovej 17, Herlufille, 4160 Herlufmagle. Ansøgningen er fremsendt af ejer Troels Larsen.

Ansøgningen omfatter godkendelse efter § 11 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 04/12/2009 med senere ændringer (husdyrgodkendelsesloven).

Næstved Kommune har i henhold § 19 - § 26 i husdyrgodkendelsesloven vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne.

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner grundlag for de vilkår, der meddeles i godkendelsen.

Grundlag for sagsbehandlingen:

- Ansøgning om miljøgodkendelse nr. 51.828 af den 6. maj 2013 med bilag og supplerende materiale. Den endelige version, version 5, forelå den 7. oktober 2013.
- Fiktiv ansøgning nr. 57.817.
- Løbende korrespondance om ansøgningsmaterialet på mail og telefon mellem ansøger og kommunens miljøsagsbehandler/dennes konsulenter.

1.1 Den ansøgte produktion

Der ansøges om udvidelse af den eksisterende sortbrogede malkekvægsbesætning fra 41 malkekøer med opdræt til 70 malkekøer med opdræt (tung race). Udvidelsen foregår i eksisterende stalde. Se tabel 1.

Dyrehold	Nudrift		Ansøgt drift	
	Antal dyr	DE	Antal dyr	DE
Malkeko, med en mælkeydelse på 9.343 kg	41	54,83	0	0,00
Malkeko, med en mælkeydelse på 9.900 kg	0	0,00	70	96,78
Kvier 6 mdr. - kælving	30	15,00	52	26,00
Kvier 0-6 mdr.	6	1,62	17	4,59
Tyrekalve (40-55 kg)	20	0,20	35	0,34
Antal DE i alt		71,64		127,72

Tabel 1 Dyreholdet angivet i ansøgningen. Dyreenhederne er beregnet efter husdyrgødningsbekendtgørelsen¹.

¹ Bek. Nr. 915 af 27.6.2013 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen)

Vurdering

Antallet af dyr og fordelingen af dyr i de enkelte stalde er grundlaget for ansøgningssystemets beregninger af ammoniakfordampningen fra staldene, lugt, og husdyrgødningens indhold af kvælstof og fosfor. Det er derfor nødvendigt at stille vilkår til husdyrproduktionens størrelse, da det vil være med til at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen i form af ammoniak og lugt, samt husdyrgødningens indhold af kvælstof og fosfor, vil fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen og ud fra hvilket den miljømæssige påvirkning er vurderet og accepteret.

Vi gør opmærksom på, at produktionstilladelsen følger det godkendte antal dyr og ikke det antal dyreenheder, som antallet af dyr svarer til på godkendelsestidspunktet.

Vilkår

For at fastholde det ansøgte dyrehold, bliver der stillet vilkår om, at:

- Den maksimalt tilladte produktionen omfatter en malkekobesætning på 127,72 DE, fordelt på 70 årskøer (tung race, mælkeydelse 9.900 EKM), 52 kvier (6 mdr. - kælving), 17 kviekalve (0-6 mdr.) og 20 tyrekalve (40-55 kg).
(Dyreenhederne er beregnet efter husdyrgødningsbekendtgørelsen nr. 915 af 27. juni 2013).
- Ejendommen/produktionen skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med ansøgningen version 5, fra den 7.10.2013, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering (bilag 1) og vurdering af udspretningsarealernes placering og miljøbelastning (bilag 2) med tilhørende vilkår.
- Medarbejdere skal være orienteret om ejendommens miljøgodkendelse og være bekendt med vilkårene i den.

1.2 Tidsplan for projektet

Ifølge ansøgningen ønskes der en forlængelse af udnyttelsesfristen, da udvidelsen sker ved egen opformering, som på kvægbrug kan strække sig udover den almindelige udnyttelsesfrist.

Vurdering

I henhold til husdyrgodkendelsesloven § 33 skal der i godkendelsen fastsættes en frist for hvornår godkendelsen skal være udnyttet. Denne frist bør normalt ikke være på mere end 2 år. Udvidelsen foregår i eksisterende stalde, og med udnyttet menes derfor her, at udvidelsen af produktionen skal være påbegyndt. Den fulde årsproduktion behøver således ikke at være nået inden for tidsfristen.

Da udvidelsen foretages med tillæg af eget opdræt vurderer Næstved Kommune, at den normale frist for fuld udnyttelse af miljøgodkendelsen kan forlænges til 5 år. Dvs. at den fulde årsproduktion skal være opnået senest 5 år fra meddelelestedstidspunktet.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Godkendelsen bortfalder hvis den ikke er udnyttet senest 2 år efter meddelelse af godkendelsen dvs. inden den 17. december 2015. Den fulde årsproduktion af husdyr skal være opnået senest 5 år efter godkendelsen er meddelt, dvs. inden den 17. december 2018.

2. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

Ejendommen er placeret op til Åbovej, med 156 m til nærmeste fritliggende hus (Åbovej 15), og med 644 m til nærmeste samlet bebyggelse i Herlufllille. Se Kort 1.

Kostald:

Kostalden er 21,75*39,56 m, dvs. 860 m². Bygningshøjden er 6,18 m i nord, og med faldende terræn er den 7,98 m i syd. Der er 15 grader taghældning. Der er gråt eternittag, med hvide stålplader som sidebeklædning. Der er rød trimpel, ligeledes i stålplader.

Ungdyrstald:

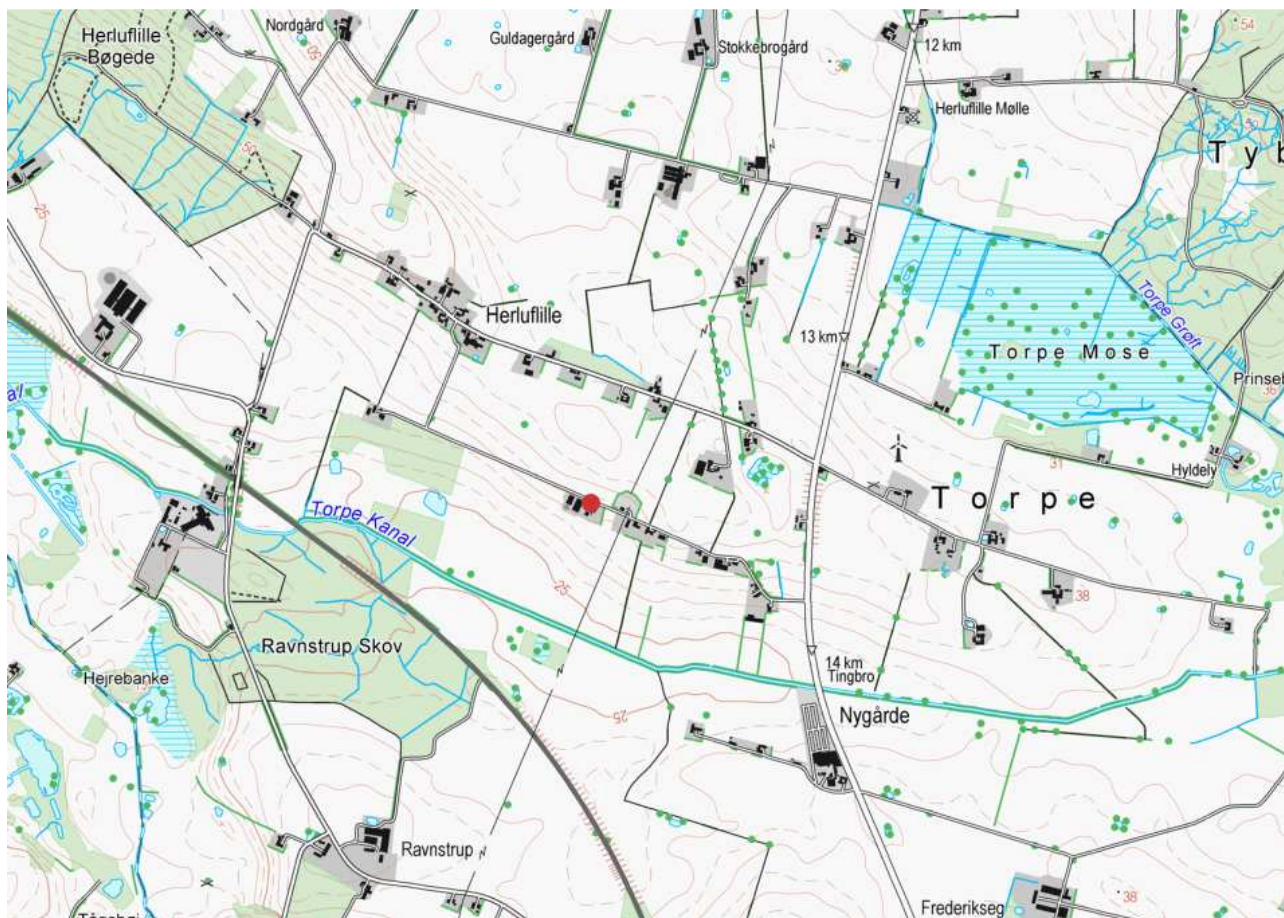
Ungdyrstalden er 15,70 * 20 m + 3,25 * 8,54 m, dvs. i alt 342 m². Bygningshøjden er 7,20 m, med 45 graders taghældning. Der er gråt eternittag, med muret og pudset sidebeklædning, som er malet hvid.

Vurdering

Der bygges ikke nye stalde, gødningsopbevaringsanlæg eller lignende i forbindelse med udvidelsen af dyreholdet.

Området ejendommen ligger i, er i kommuneplanen udpeget som beskyttelsesområdet og det grænser op til et jordbrugsområde.

Bygningerne ligger fint samlet i en enhed ud til Åbovej og vi vurderer, at der ikke er behov for at stille vilkår i forhold til de planmæssige forhold.

Kort 1: Oversigtskort. Åbovej 17 er markeret med en rød prik.

3. Husdyrbrugets anlæg og drift

3.1 Afstandskrav

I ansøgningen fremgår følgende redegørelse om faste afstandskrav:

Mere en 25 m til ikke-almene vandforsyningsanlæg.

Mere end 50 m til almene vandforsyningsanlæg.

Mere end 15 m til vandløb.

Der er kun 10 m til offentlig vej, men det er der i sin tid givet tilladelse til ved byggeansøgning.

Levnedsmiddelvirksomhed er mere end 25 m væk.

Beboelse på samme ejendom er dog kun 14 m væk, men sådan har det været siden stald og stuehus blev bygget i 1923.

Naboskel er mere end 30 m væk, og naboejendom er mere end 50 m væk.

Der er mere end 50 m til nuværende og planlagt byzone.

Vurdering

Som ansøger har nævnt, har Glumsø Kommune i 2006 meddelt dispensation fra Bekendtgørelse 604 af 15.7.2002 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. om afstand til vej i forbindelse med opførelse af ensilageopbevaringsplads.

Med hensyn til dræn er det ejers ansvar, at dræn indenfor 15 m fra stalde, ensilageplads og gyllebeholdere enten fjernes eller lægges i lukkede ledninger.

Da der ikke opføres nye anlæg, har vi vurderet, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til afstandskrav.

3.2 Staldbygninger

Udvidelsen vil ske indenfor eksisterende bygninger.

Kostalden blev ombygget i 2003 og er indrettet med 54 sengepladser. I kostalden er der endvidere en afdeling med dybstrøelse, hvor de øvrige malkekøer går. Malkekøerne har adgang til græsarealer i sommerhalvåret.

Ungdyrstalden er indrettet med dybstrøelse til kvier og småkalve. Kvierne er på græs 5 måneder årligt. Se også afsnit 3.4 vedrørende udegående dyr.

Ejendommens staldbygninger fremgår af tabel 2. Der er naturlig ventilation i begge staldbygninger. Ansøger planlægger at investere i malkerobot.

Stald	Dyregruppe	Antal dyr	Staldsystem
Kostald	Malkekøer <i>Årsko</i>	54	Sengestald med spalter (bagskyl)
	Malkekøer <i>Årsko</i>	16	Dybstrøelse
Ungdyrstald	Kvier, 6 mdr. - 27 mdr., <i>Årsdyr</i>	52	Dybstrøelse
	Kviekalve <i>producerede dyr</i>	17	Dybstrøelse
	Tyre, 0-6 mdr., 40-55 kg <i>producerede dyr</i>	35	Dybstrøelse

Tabel 2: Kvægstalde

Vilkår

For at fastholde den ansøgte produktion, bliver der stillet vilkår om, at:

- Fordelingen af dyr og dyretyper i staldanlæggene skal stemme overens med oplysningerne i ansøgningen.

3.3 Mælkeydelse

Det er i ansøgningen angivet, at mælkeydelsen forventes højere end normtallene. Normtallet er 9.265 kg pr. årsko og den forventede ydelse er på 9.900 kg pr. årsko.

Vurdering

Den øgede mælkeydelse er indregnet i det antal dyreenheder, der er givet godkendelse til, dvs. at der i godkendelsen tages højde for den øgede miljøbelastning der er på arealerne, ved en øget mælkeydelse.

Vi vurderer, at selv om en mælkeydelse på 9.900 kg pr. årsko f.eks. ikke er blevet udnyttet i en længere årrække på mere end 3 år, så bortfalder muligheden ikke, da der i godkendelsen er taget højde for den øgede belastning på miljøet.

Hvis mælkeydelsen senere ønskes forøget, og som følge deraf en forøgelse i antallet af DE, skal det anmeldes til kommunen, da det kan kræve et tillæg til godkendelsen.

3.4 Udegående kvæg

Ansøger oplyser, at kvierne går på græs om sommeren. I ansøgningssystemet er det registreret, at kvierne er udegående 5 måneder om året inden for udbringningsarealerne.

Malkekøerne har i sommerhalvåret adgang til græsarealer og veksler mellem at være ude på græs og inde i stalden forbindelse med malkning.

Vurdering

Da det er en forudsætning for de beregningerne, der fremgår af ansøgningen (lugt og ammoniakfordampning fra stalden), at kvierne er ude 5 måneder om året (indenfor udbringningsarealerne), vil der blive stillet vilkår til dette. Malkekøerne er ikke indtastet i systemet som udegående i sommerhalvåret, men i forbindelse med opgørelse af opbevaringskapaciteten er der taget højde for, at malkekøerne afsætter en del gødning udendørs, se afsnit 4.3.

Hvis der er kvæg som afgræsser egne arealer eller arealer hos tredjemand, som er uden for de arealer, som er miljøvurderet i forbindelse med denne miljøgodkendelsen, må kvæg ikke fodres i denne periode. Mineraltilskud samt tilskudsfodring i tørkeperioder er dog tilladt i begrænset omfang.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Kvierne (52 årstyr) skal være udegående mindst 5 måneder om året. Produktionen svarer til 10,8 DE.
- Hvis der er kvæg som afgræsser arealer, som er uden for de arealer, der er miljøvurderet i forbindelse med denne miljøgodkendelse, må kvæget ikke tilskudsfodres i denne periode. Mineraltilskud samt tilskudsfodring i tørkeperioder er dog tilladt i begrænset omfang.

3.5 Foderopbevaring

Ansøger oplyser, at majsensilagen opbevares i køresiloer med afløb, som pumpes i gyllebeholder. 1. slæt græs opbevares ligeledes i køresilo med afløb, som pumpes i gyllebeholder. 2., 3. og 4. slæt græs wrappes, og wrapballerne lægges i stak bag ejendommen mod vest. Kraftfoder, halm og mineraler opbevares i køresilo indenfor i laden længst mod vest

Vurdering

Det fremgår af ansøgningen, at det årlige forbrug af ensilage opbevares på ensilageplads og i wrapballer, dvs. at der ikke er behov for at etablere ensilage i markstak.

Hvis der bliver behov for at opbevare ikke-saftgivende ensilage i markstak, vurderer vi, at det af hensyn til miljøet kun må lægges samme sted i et år. Derefter skal der gå 5 år, før ensilage igen må placeres samme sted. Der vil blive stillet vilkår til dette. Afstandskrav angivet i husdyrgødningsbekendtgørelsen skal desuden overholdes.

Brugt plast fra ensilagestakkene skal desuden løbende fjernes fra ensilagepladserne og opbevares i container eller liggende, således at der ikke ligger eller flyver plastaffald rundt på ejendommen. Dette er for at forhindre, at der opstår uhygiejniske forhold på ejendommen.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om, at

- Markstakke til ikke saftgivende ensilage må højst være placeret samme sted i 1 år. Derefter skal der gå 5 år, før ensilage igen må placeres samme sted. Der skal føres logbog over placeringen.
- Brugt plast fra ensilagestakkene skal løbende fjernes fra ensilagepladserne og opbevares i container eller liggende, således at der ikke ligger eller flyver plastaffald rundt på ejendommen.

3.6 Energiforbrug

Det er oplyst i ansøgningen, at elmåleren aflæses den sidste dag i hver måned. Stuehuset opvarmes med kornfyr. Følgende energiforbrug er oplyst i ansøgningen:

Ressource	Nudrift	Ansøgt drift	Opbevaring (f.eks. tanktype, bygning eller indretning)
Totale elforbrug (oplyst af ejer)	36.500 kWh	44.000 kWh	-
Normtal for elforbrug (oplyst af ejer)	51.080 kWh	68.550 kWh	-
Diesel til maskiner mm. (oplyst af ejer)	Ca. 6.500 liter	Ca. 6.500 liter	Dieseltank på 1.200 L (fra 2000) Dieseltank på 1.200 L (fra 2012) Begge overjordiske på støbt plads

Tabel 3: Bedriftens energiforbrug.

Vurdering

I henhold til ansøgningen er det forventede energiforbrug betydelig mindre end normtallene for energiforbruget i en malkekvægsbesætning.

Vi vurderer, at stigningen i ejendommens energiforbrug er acceptabel i henhold til det ansøgte projekt. Ejendommen skal dog løbende være opmærksom på forbruget samt tiltag der kan medvirke til at forbruget minimeres mest muligt.

Energibesparende tiltag fremgår under BAT, afsnit 5.1.3.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om, at

- Bedriftens forbrug af energi og diesel skal kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndigheden.

3.7 Vandforbrug

Det er oplyst i ansøgningen, at vandmåleren aflæses den sidste dag i hver måned. Følgende vandforbrug er oplyst i ansøgningen:

Ressource	Nudrift	Ansøgt drift	Vandværk eller egen boring	Spildevand ledet til:
Totale vandforbrug Oplyst af ejer	2.200 m³	Ca. 2.950 m³	Herlufille-Torp Vandværk. Der er ikke borer/brønde på ejendommen.	
-Heraf drikkevand (oplyst af ejer)	Ca. 1.900 m ³	Ca. 2.650 m ³	-	
-Heraf vaskevand fra malke- og køleanlæg (oplyst af ejer)	Ca. 200 m ³	Ca. 200 m ³	-	Vaskevand fra malkeanlæg (164m ³) ledes til gyllebeholder. Vaskevand fra køleanlæg (36 m ³) ledes til ajlebeholder via opsamlingsstank
-Heraf vand til sprøjte, vaskevand fra maskiner mm. (oplyst af ejer)	Ca. 100 m ³	Ca. 100 m ³	-	Til ajlebeholder via opsamlingsstank
Normtal for vandforbrug i malkekvægproduktion*	1.740 m³	3.021 m³	-	
-Heraf drikkevand inkl. spild*	1.513 m ³	2.630 m ³	-	
-Heraf vaskevand fra rengøring af malkeanlæg*	82 m ³	140 m ³	-	
-Heraf vaskevand fra stalde*	145 m ³	252 m ³	-	

Tabel 4. Bedriftens vandforbrug og afledning af spildevand.

* Beregnet på baggrund af tal fra Håndbog i kvæghold 2013.

Vurdering

I henhold til ansøgningen er det forventede vandforbrug svarende til normtallene for vandforbruget i en malkekvægsbesætning. Vi vurderer, at stigningen i ejendommens vandforbrug er acceptabel i

henhold til det ansøgte projekt. Ejendommen skal dog løbende være opmærksom på forbruget, samt tiltag der kan medvirke til at forbruget minimeres mest muligt.

Vandbesparende tiltag fremgår under BAT, afsnit 5.1.3.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om, at

- Forbruget af vand skal kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndigheden.

3.8 Spildevand

I ansøgningen er det angivet, at vaskevand fra malkeanlæg ledes i gyllesystemet i kostalden, mens vaskevand fra malkestald, vaskevand fra køletank, og i øvrigt vand fra vandhane i malkerum ledes i ajlebeholder. Anslåede mængder af vaskevand ses i tabel 4.

Påfyldning og vask af sprøjteudstyr foregår på møddingsplads med afløb til ajlebeholder.

Mængden af vand til vask af sprøjte er angivet til ca. 2 m³ årligt.

Ved tilsyn i oktober 2008 blev det oplyst, at vand fra tagrender på udbygninger og pladsvand ledes via egne dræn til vandløbet Torp Kanal.

Vurdering

Spildevandsmængden er medtaget i kapacitetsberegningen under afsnit 4.3 om gødningsproduktion og opbevaringskapacitet.

4. Opbevaringskapacitet og gødningshåndtering

4.1 Gødningsopbevaringsanlæg

Ejendommens opbevaringsanlæg fremgår af nedenstående tabel:

Opbevaringsanlæg	Kapacitet flydende	Kapacitet fast	Kommentar
Gyllebeholder fra 2000	810 m ³	-	10 års beholderkontrolleret i 2010. Naturligt flydelag.
Fortank	30 m ³	-	
Ajlebeholder fra 1950	50 m ³	-	Modtager skyllevand fra malkerum samt møddingsvand
Ekstern gyllebeholder, Torpevej 14, 4160 Herlufmagle	300 m ³	-	
Gyllekanaler			
Møddingsplads fra 1986	-		8 x 8 m. Afløb til ajlebeholder
Kapacitet i alt	1.190 m³		

Tabel 5: Gødningsopbevaringsanlæg.

Ansøger oplyser, at der fra møddingspladsen pumpes møddingsvand til ajlebeholder. Pumpen betjenes manuelt og er forsynet med flydekontakt. Pumpen til overføring af gylle fra stald via fortank til gyllebeholder betjenes ligeledes manuelt, og denne drives af traktor.

Vurdering

Ajlebeholderen er fra 1950, og det fremgår ikke af ansøgningen, om beholderen er blevet tæthedsprøvet. Der er ikke krav om at en beholder på under 100 m³ skal tæthedsprøves, men da det fortsat ønskes at anvende den, og den er 63 år gammel, vurderer vi, at det i forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbruget, er rimeligt at kræve at ajlebeholderen tæthedsprøves.

Vilkår

Der stilles vilkår om at,

- Der skal udføres en tæthedsprøve af ajlebeholderen indenfor 6 måneder fra godkendelsen er taget i brug.

4.2 Ensilagepladser

Der er på ejendommen tre eksisterende køresiloer til ensilage på henholdsvis 140 m² (anlæg M), 160 m² (anlæg L) og 277 m² (anlæg K). Placering af køresiloerne ses på bilag 1.1. Køresiloerne har sideafgrænsninger. Ensilagesiloerne M og L har afløb til opsamlingsbeholder på 2,6 m³, hvorfra ensilagesaft pumpes til gyllebeholder. Pumpen betjenes manuelt og er forsynet med flydekontakt. Ensilagesilo K har afløb til fortank på 30 m³, hvorfra der pumpes manuelt til gyllebeholder.

Vurdering

De regnvandshændelser vi har i Danmark i dag, og som vi kan forvente i fremtiden, kan sagtens være på 100 mm. Vi vurderer derfor, at for at det er miljømæssigt forsvarligt, skal opsamlingsbeholderne fra de eksisterende ensilagepladser som et minimum kunne opsamle regnvand fra en regnvandshændelse på 100 mm. Da pladserne M og L er på i alt 300 m², vil det sige 30 m³. Den nuværende opsamlingstank ved plads M og plads L er på 2,6 m³, og vandet skal pumpes manuelt herfra til gyllebeholderen. Der vil blive stillet vilkår om at, afløbssystemet ændres, således at ensilagevand fra pladserne M og L ledes til en beholder på mindst 30 m³, eller automatisk pumpes til gyllebeholder via en pumpebrønd.

Fra ensilageplads K er der afløb til fortanken (30 m³), hvorfra der pumpes manuelt til gyllebeholderen. Da plads K er på ca. 277 m², skal opsamlingsbeholderen være på ca. 28 m³. Fortanken er på 30 m³, hvilket derved er tilstrækkeligt.

For at sikre at afløbene på ensilagepladserne holdes fri fra ensilage, jord og lignende stilles der vilkår om at der skal være kuppelriste på afløbsbrøndene.

Vilkår

Der stilles vilkår om, at

- Ensilagevandet fra de eksisterende ensilagepladser M og L skal enten ledes til en beholder på mindst 30 m³, eller automatisk pumpes til gyllebeholder via en pumpebrønd.
- Afløbsbrønde fra ensilagepladser skal dækkes af kuppelriste, som skal friholdes for ensilage, jord og lignende, så ensilagesaft og overfladevand kan ledes frit til opsamlingsbeholder.

4.3 Gødningsproduktion og opbevaringskapacitet

Ansøger har indsendt en erklæring om, at ejendommen har tilstrækkelig opbevaringskapacitet. Vi har på baggrund af oplysninger fra ansøgningsmaterialet og normtal gennemregnet gødningsproduktion og opbevaringskapacitet i tabel 6-8.

Gødningsproduktionen i ansøgt drift ved alle dyr på stald er beregnet i tabel 6. Der er korrigeret for afvigende vægtgrænser for tyrekalvene.

Ansøgt kvæghold	Antal dyr	Gødnings-type	Norm (t/dyr)*	Gødningsmængde flydende	Gødningsmængde fast
Malkekøer	54	Gylle	29,02	1.567 m ³	-
Malkekøer	16	Dybstrøelse	15,64	-	$(250,2 \text{ t} \times 1,7 \text{ m}^3/\text{t}) = 425,4 \text{ m}^3$
Kvier 6 mdr. – kælvning, dybstrøelse	52	Dybstrøelse	5,52	-	$(287,0 \text{ t} \times 1,7 \text{ m}^3/\text{t}) = 487,9 \text{ m}^3$
Kvier 0-6 mdr., dybstrøelse	17	Dybstrøelse	1,89	-	$(32,1 \text{ t} \times 1,7 \text{ m}^3/\text{t}) = 54,6 \text{ m}^3$
Tyre 40-55 kg, dybstrøelse **	35	Dybstrøelse	0,96	-	$(3,5 \text{ t} \times 1,7 \text{ m}^3/\text{t}) = 6 \text{ m}^3$
I alt				1.567 m³	573 t / 974 m³

Tabel 6. Husdyrgødningsproduktion.

* Normtal 2013 fra Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet.

** Korrektion for afvigende afgangsvægt (kg):

$$(1,825 \times (\text{vægt, afgang} - \text{vægt, ind}) + 0,00605 \times ((\text{vægt, afgang})^2 - (\text{vægt, ind})^2)) / 612$$

Mængden af ekstra vand, der opsamles i gyllebeholder og ajlebeholder er beregnet i tabel 7.

	Gyllebeholdere	Ajlebeholder
Fra plansiloer inkl. randzoner	$577\text{m}^2 \times 0,7 \text{ m}^3/\text{m}^2 = 404 \text{ m}^3$	-
Fra møddingsplads*	-	$64 \text{ m}^2 \times 0,7 \text{ m}^3/\text{m}^2 = 45 \text{ m}^3$
Ekstra vand i alt	516 m³	45 m³

Tabel 7: Produktion af opsamlet vand.

*Der er ikke daglig udmugning til møddingspladsen. Dvs. at den opbevarede gødning skal være overdækket med vandtætmateriale. Ved beregning af pladsvand anvendes derfor en faktor på $0,7 \text{ m}^3/\text{m}^2$, i stedet for $0,4 \text{ m}^3/\text{m}^2$.

Ejendommens kapacitetsbehov for den flydende del er beregnet i tabel 8. Der er korrigeret for, at malkekøerne er delvist udegående i sommerhalvåret.

Beregning af kapacitetsbehov		
	Gyllebeholdere (i alt 1.140 m ³)	Ajlebeholder (50 m ³)
Beregnet gødningsmængde ifølge normtal 2013 (vaskevand fra rengøring af køleanlæg opsamles i	1.531 m ³	36 m ³

ajlebeholder jf. tabel 4)		
Reduktion af gyllemængde, da køer har adgang til udearealer i 6 måneder/år (1.531/4)*	- 382 m ³	-
Ekstra vand i alt	516 m ³	45 m ³
I alt pr. år	1.661 m ³	81 m ³
I alt pr. måned	138 m ³	6,8 m ³
Opbevaringskapacitet	8,2 måneder	7,4 måneder

Tabel 8: Beregning af kapacitetsbehov.

* Malkekøerne har adgang til græsarealer i 6 måneder årligt. I denne periode veksler de mellem at gå ude og inde, idet malkning foregår i stalden. Det skønnes, at malkekøerne i denne periode afsætter ca. halvdelen af gyllen udendørs, og denne mængde er derfor fratrasket i forbindelse med beregning af opbevaringskapaciteten.

Vurdering

Flydende gødning

Jævnfør husdyrgødningsbekendtgørelsens § 9, stk. 2 er det tilstrækkeligt med 7 måneders opbevaringskapacitet for kvægbrug, hvor dyrene går ude i sommerhalvåret. Køerne går ude en stor del af tiden i sommerhalvåret. Vi vurderer på baggrund heraf, at ejendommen har tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Fast gødning

Jævnfør tabel 6 produceres der årligt ca. 573 tons dybstrøelse ved alle dyr på stald. Ifølge ansøgers erklæring om tilstrækkelig opbevaringskapacitet skal der fratrækkes 125 tons, da ungvæget er udegående 5 måneder årligt. Den reelle mængde dybstrøelse er dermed ca. 450 tons, svarende til 762 m³. I henhold til ansøgningen vil størstedelen af dybstrøelsen køres direkte ud, svarende til 70 %. Det vil sige at den mængde der skal opbevares på møddingspladsen er ca. 230 m³.

Møddingspladsen er på 64 m². Hvis møddingen stakkes i 2 meters højde vil der kunne ligge ca. 128 m³ husdyrgødning på møddingspladsen. Da der skal opbevares ca. 230 m³, vurderes det, at der kan være behov for at placere dybstrøelse i markstak. I henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen skal der føres logbog over oplagingsperiode og placering f.eks. ved angivelse på et kort.

For at vi kan kontrollere at den direkte udbragte mængde dybstrøelse svarer til 70 % skal der føres logbog for det.

Opbevaring af gylle og dybstrøelse er reguleret af den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse. Vi gør i den forbindelse opmærksom på at vaskevand og møddingspladsvand, der opsamles i ajlebeholderen, skal udbringes i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsen, samt at dybstrøelse fra kalvebokse ikke er så kompostlignende, at det kan opbevares i markstak.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om, at

- Mindst 70 % af dybstrøelsen skal køres direkte ud.
- Dybstrøelse, der ikke udbringes direkte fra stald til mark skal fortrinsvis placeres på møddingsplads med overdækning. Såfremt der ikke er tilstrækkelig kapacitet på møddingspladsen, kan dybstrøelse placeres i markstak med overdækning.
- Der skal føres logbog over mængden af dybstrøelse der udbringes direkte. Logbogen skal indeholde følgende data:
 - Fra hvilke staldanlæg dybstrøelsen stammer fra
 - Tidspunkter for direkte udbringning af dybstrøelsen.
 - På hvilke arealer den direkte udbringning er foretaget.

4.4 Driften af gyllebeholdere

På gyllebeholderen vil overdækningen være i form af naturligt flydelag.

Vurdering

Etablering af et tæt og dækkende flydelag på gyllebeholderne er i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsens regler. Flydelagets tilstand og tæthed skal kontrolleres løbende, og mindst 1 gang om måneden skal der føres optegnelse over kontrollen i logbog i overensstemmelse med § 16 i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

4.5 Udbringning af husdyrgødning

I ansøgningen er det oplyst, at gyllen overvejende vil nedfældes om foråret på sort jord, forud for majs og vårbyg. I sommerperioden vil det blive nedfældet i græsmarker. Hvis der bringes gylle ud på øvrige etablerede afgrøder, vil det ske med slæbeslanger.

Dybstrøelsen fra kostalden vil blive kørt ud et par gange i løbet af vinteren, og vil, hvis det ikke er muligt at pløje ned med det samme, blive lagt i bunke, enten på møddingsplads eller i markstak. Begge overdækkes med plastic. Dybstrøelsen vil blive nedpløjet forud for forårssåede afgrøder. Dybstrøelse fra resten af forår/sommer vil blive udbragt og nedpløjet forud for vinterraps, vinterbyg eller vinterhvede om efteråret. Kun en begrænset del af dybstrøelsen fra efteråret vil evt. blive udbragt i perioden 1.-15. nov. og nedpløjet på sort jord.

Dybstrøelse fra ungdyrstalden vil om vinteren blive kørt i markstak eller på møddingsplads, som vil blive overdækket, hvis dybstrøelsen ikke kan nedpløjedes direkte (i perioden 15. nov.-1. feb.). Dybstrøelse fra forår/sommer (de fleste kvier kommer dog på græs om sommeren), som ikke bliver bragt ud om foråret, udbringes forud for såning af græs, vinterbyg/vinterhvede eller vinterraps). Dybstrøelse fra efterår udbringes evt. i perioden 1. nov.-15. nov. på sort jord (begrænset parti).

Det tilstræbes ifølge ansøger at skrive sms til alle naboer, når der køres gylle og staldmøg ud.

Vurdering

I forbindelse med udbringning af husdyrgødning kan der opstå lugtgener for de omkringboende. For at begrænse lugtgenerne vil der blive stillet vilkår om, at udbringningsperioden skal gøres så

kort som mulig, og ved udbringning af gylle må omrøring af gyllebeholderen først påbegyndes umiddelbart før udkørsel. Derudover skal håndteringen af gylle altid foregå under opsyn, og således at spild undgås og under tilbørlig hensyn til omgivelserne.

Når gyllevogn fyldes kan dette foregå ved en selvlæssende gyllevogn, dvs. en vogn med installeret pumpetårn. Ved at have et pumpetårn på gyllevognen reduceres risiko for spild i forbindelse med fyldning af gyllevogn. Det skal dog sikres, at sugearmen er tom, inden den svinges indover gyllevognen, for at undgå spild ved gyllebeholderen. Hvis gyllevogn ikke fyldes med en selvlæssende gyllevogn med pumpetårn, skal der etableres en støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder, hvor påfyldning af gyllevognen finder sted. Pladsen skal have fald mod opsamlingsbeholder og den skal være af en sådan størrelse, at spild ikke tilføres ubefæstede arealer. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter udbringningsperioden er afsluttet.

Pumper på gyllebeholdere og traktorpumper skal i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen være udstyret med en timer. Timeren skal sikre, at der ikke kan pumpes mere gylle fra beholderen, end hvad der svarer til indholdet i gyllevognen. Pumper på gyllebeholder skal desuden forsynes med en afbryder, som sikrer at pumpen ikke kan sættes i gang utilsigtet. Eldrevne pumper skal efter arbejdsdagen ophør afbrydes ved hovedtavle.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om, at

- Omrøring af gyllebeholder må tidligst påbegyndes umiddelbart før udkørsel.
- Udbringningsperioden for gylle og dybstrøelse skal gøres så kort som mulig for at begrænse lugtgenerne.
- Håndteringen af gylle skal altid foregå under opsyn og således, at spild undgås og under tilbørlig hensyn til omgivelserne.
- Hvis der ikke anvendes selvlæssende gyllevogn ved tømning af gyllebeholderne, skal der etableres en betonbefæstet læsseplads af en sådan størrelse, at spild ikke tilføres ubefæstede arealer. Læssepladsen skal have fald mod opsamlingsbrønd, hvorfra spild pumpes videre til forbeholder eller gyllebeholder. Pladsen skal rengøres for spild af gødning umiddelbart efter udbringningsperioden er afsluttet.

5. Husdyrbrugets forurening og forureningsbegrænsende foranstaltninger

5.1 Anvendelse af bedst tilgængelig teknik, BAT

5.1.1 Ammoniakfordampning fra staldanlæg

Ansøger oplyser, at der for at overholde det generelle ammoniakreduktionskrav anvendes foderkorrektion og 3 daglige skrabninger i sengestalden samt direkte udbringning af husdyrgødning.

Rengøring og desinficering

Ifølge ansøgningen vil malkeanlægget blive rengjort 2 gange om dagen med højtryksrensere. Desinfektionsmidler anvendes kun ved problemer med sygdomme. Rengøring og desinfektion vil

blive udført efter forskrifterne i malkeanlæg og køletank. Staldafsnit rengøres med højtryksspuler en gang årligt eller hver andet år.

Vurdering

Ansøger har foretaget en BAT-beregning, jf. Miljøministeriets vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. I beregningen har ansøger dog ikke taget højde for, at en del af dyreholdet er udegående om sommeren og i denne periode ikke bidrager til ammoniakemission fra stalden. Vi har derfor foretaget en ny beregning af den maksimale ammoniakemission for kvæget ved overholdelse af BAT, se tabel 9. Ammoniakemissionen er korrigeret i forhold til det antal måneder kvæget er udegående.

Staldafsnit	Gødnings-type	Emissions-grænseværdi kg NH ₃ -N/dyr	Antal dyr	Samlet grænseværdi kg NH ₃ -N/dyr
Eks. stald, køer	Gylle	9,80 ^A	54	529,2
Eks. stald, køer	Dybstrøelse	10,04 ^B	16	160,64
Eks. stald, kvier	Dybstrøelse	3,15 ^B x (7/12) ^C	52	95,6
Eks. stald, småkalve	Dybstrøelse	1,89 ^D	17	32,09
Eks. stald, tyrekalve	Dybstrøelse	0,048 ^D	35	1,69
I alt kg NH₃-N/dyr				819,2

Tabel 9. beregning af den maksimale ammoniakemission for kvægholdet.

- A. Tabel 4 i "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelseslovens §§ 11 og 12". Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, maj 2011.
- B. Tabel 1 i "Fastlæggelse af BAT - emissionsgrænseværdier for konventionel produktion af svin og malkekvæg udenfor gyllesystemer - Supplement til vejledende emissionsgrænseværdier for svin og kvæg i gyllesystemer". Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, februar 2012"
- C. Kvierne går kun i stalden 7 måneder om året
- D. Normalt ifølge ansøgningssystemet (BAT-kravet er det samme, som den faktiske emission).

BAT- ammoniakemissionsgrænseværdi

I henhold til ovenstående stiller vi krav om, at den maksimale ammoniakemission fra stalde og lagre på ejendommen er **819,2 kg NH₃-N /år**.

I henhold til ansøgningen er den samlede emission fra anlæggene **817,1 kg NH₃-N /år**. Den ansøgte udvidelse overholder således kravet om anvendelse af BAT.

Vurdering af anvendt teknologi til overholdelse af BAT-kravet

BAT-emissionskravet opfyldes blandt andet gennem anvendelse af spalteskrabere i eksisterende kostald (sengestald med spalter).

Ifølge teknologibladet "Skrabere i gangarealer i stalde med malkekvæg" har skrabning af spaltegulve en ammoniakreduktion på 25 % af referencegulvet ved en skrabning hver 4. time. Hyppigere skrabning har ingen dokumenteret effekt. Gulvet kan både skrubes med en stationærskraber og en robotskraber. Skraberbladene er en sliddel, som skal justeres og udskiftes efter behov. Ved anvendelse af en robotskraber, kan skraberens programmeres til at fjerne gødningen hyppigere fra de områder hvor der er størst behov. Det vil typisk være på gangarealet imellem sengebåsene og bagerste halvdel af fodergangen.

Ansøger har oplyst, at der skrubes 3 gang dagligt. Ifølge ovenstående, er skrabning hver 4. time, dvs. 6 gange dagligt, en forudsætning for en ammoniakreduktion på 25 %. Ved skrabning 3 gange dagligt vil der dermed opnås en ammoniakreduktion på 12,5 %.

Der vil blive stillet vilkår om at kommunen og dermed tilsynsmyndigheden skal underrettes, hvis der på en af skraberne er længerevarende driftsstop, idet det har betydning for om emissionsgrænseværdien for ammoniak overholdes i praksis.

Ved det valgte staldsystem forventes der højere indhold af N ab lager, hvilket giver en højere gødningsværdi og påvirker markudbyttet positivt.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om, at

- I sengebåsestalden skal der hver dag foretages skrabninger 3 gange dagligt, svarende til hver 8. time. I den periode, hvor malkekvæget er på græs, skal der foretages skrabninger efter behov dog mindst 2 gange pr. døgn.
- Skraberne skal være forsynet med timer.
- Skraberne skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.
- Driftsstop af skraberne skal udbedres hurtigst muligt, og Næstved Kommune skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed af mere end 7 dage.
- Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraberne er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst tre år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- Tværgange, som ikke skrubes automatisk, skal hver dag rengøres manuelt mindst 2-3 gange.

5.1.2 Opbevaring af husdyrgødning

Gylle

Gyllebeholderen efterlever kravene i BREF-dokumentet. Dvs. at beholderen er en fast tank, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Sider og bund er tætte og korrosionsbeskyttede. Ved tilsynet i 2008 blev det konstateret, at der føres logbog over flydelaget på gyllebeholderen. En del af gyllen opbevares i ekstern beholder på Torpevej 14, 4160 Herlufmagle.

Dybstrøelse

I ansøgningen er det indtastet at mindst 70% af dybstrøelsen kørers direkte ud.

Vurdering

Gylle

Opbevaring af kvæggylle i gylletank, opfattes som BAT. Der er fastsat en lang række lovregulerede forhold, der er med til at sikre lav ammoniakfordampning, og sikre lækager.

Disse regler indebærer bl.a. beholderkontrol, samt regelmæssig føring af logbog over flydelag, og reetablering af flydelag hvis dette er nødvendigt.

Det vurderes, at overholdelse af gældende lovgivning i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen er BAT for så vidt angår opbevaring af gylle.

Dybstrøelse

I ansøgningen er det indtastet at mindst 70% af dybstrøelsen kørers direkte ud. Dette er med til at reducere ammoniakfordampningen fra lagre af gødning, og det betragtes som BAT.

Da den direkte mængde dybstrøelse som kørers ud direkte er større end er større end standardforudsætningen for kvæg på 65%, vil der blive stillet vilkår om det. Se afsnit 4.3.

5.1.3 Vand og Energi

Vand

Ansøger oplyser, at der ikke er lavet decideret vandbesparende tiltag, men en reduktion af rengøringen af malkerobot er tænkt.

Ellers går vandforbruget i overvejende grad til at køerne drikker det, hvilket ikke kan reduceres.

Energiforbrug

Ansøger oplyser, at der er naturlig ventilation i staldene, og at vand til vask af malkeanlæg og køletank forvarmes ved hjælp af solenergi. Ansøger overvejer desuden indkøb af varmegenvindingsanlæg, der forvarmer vand med varme fra mælken.

Vurdering

Vi forventer, at ejendommen i sin drift gennemtænker og hele tiden holder sig for øje, hvorledes vand- og energiforbruget kan reduceres. Der vil derfor også blive stillet vilkår om, at vand- og energiforbruget skal registreres, se afsnittene om vand og energiforbruget.

For at reducere vandspil ved et evt. brud på en vandledning, vil der blive stillet vilkår om, at der skal installeres alarmanlæg på vandforsyningen.

For at reducere energiforbruget skal lyset i stalden kun være tændt, når der er behov for det, og der vil blive stillet vilkår til det. Hvis der er behov for lys i stalden om natten for at kørerne kan orientere sig, skal det være ved lav lysstyrke og kun som vågebelysning.

Det vurderes, at ejendommen ud fra ovenstående beskrivelse opfylder kravet til BAT mht. vand og energiforbruget.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om, at

- Der skal være alarmanlæg på vandforsyningen, således at alarm går i gang i tilfælde af brud på vandledning. Alarmen skal meddels elektronisk til driftsherren.
- Ved udskiftning af drikkevandsinstallationer skal der indsættes drikkekopper eller lignende så vandspild kan reduceres.
- Om dagen må lyset kun være tændt i stalden, hvis der er et særligt behov for det.
- Om natten skal lysniveauet i stalden være lavt, og kun anvendt som vågebelysning.
- Der skal på udendørsbelysning være bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til 30 minutter ad gangen.
- Der skal indgås en vedligeholdelsesaftale med leverandøren af malkeanlægget, og leverandøren skal kontrollere anlægget mindst 1 gang årligt.

5.1.4 Lugt

For at reducere lugtemissionen fra staldene er det vigtigt med en god gødningshåndtering og hygiejne i stalden, se afsnittet om lugt.

5.1.5 Foder

Ansøger oplyser, at foderlageret opgøres og registreres i DMS (kvægprogram) den sidste dag i måneden. Der anvendes ensilage (majs og græs), græs, kraftfoder og mineralblandinger. For at overholde BAT-niveauet for ammoniak-emission er der anvendt foderoptimering, idet der tildeles 169 g råprotein pr. FE, hvor referenceniveauet på ansøgningstidspunktet var 173 g råprotein pr. FE.

Vurdering

Ifølge Miljøstyrelsens teknologiblad vedr. reduceret tildeling af råprotein til malkekøer er reduktion af indholdet af råprotein i foderet en effektiv metode til at reducere ammoniakfordampningen fra stalden, fordi ammoniakken især fordampes fra urinen. Et reduceret råprotein-indhold i foderet reducerer især N-indholdet i urinen, og ikke så meget N-indholdet i fæces. Ifølge teknologibladet kan råproteinindholdet reduceres helt ned til 164 g råprotein /FE.

Ansøger har i ansøgningen ikke oplyst, om der tages analyser af grovfoderet og om der udarbejdes foderplaner, som afpasser fodringen efter grovfoderets sammensætning og kvalitet. Da foderoptimering anvendes som virkemiddel til at opfylde BAT-kravet til ammoniakemission stilles der vilkår om, at der skal foretages foderanalyser af grovfoderrationen.

Miljøstyrelsen har ikke udarbejdet vejledende emissionsgrænseværdier for fosfor, idet Miljøstyrelsen vurderer, at der på nuværende tidspunkt ikke findes tilgængelige teknikker eller teknologier, der kan anvendes til at fastlægge emissionsgrænseværdier for fosforudledningen fra malkekvægsbesætninger.

Det er BAT at lave foderplaner og tage analyser af sit foder til optimeringen af fodringen og minimering af udskillelsen af næringsstoffer. Der er stillet vilkår om, at der på bedriften skal udarbejdes foderplaner for at sikre, at der er fokus på fodereffektiviteten, således at ammoniakemissionen samt kvælstof- og fosforudskillelsen i øvrigt begrænses mest muligt.

Vi vurderer, at projektet med de iværksatte tiltag og stillede vilkår lever op til kravet om BAT inden for fodring.

Vilkår

Der vil blive stillet følgende vilkår:

- Den samlede foderration til malkekøer må i gennemsnit maksimalt indeholde 169 gram total råprotein pr. foderenhed (FE) på årsbasis.
- Der skal udarbejdes foderplaner for malkekøerne. Foderplanerne skal indeholde oplysninger om råprotein i foderet
- Hvert parti eller slæt af grovfodermidler, der udgør mere end 10 % af FE/ko/dag, skal analyseres for indholdet af råprotein, AAT og PBV. Dette gælder dog ikke frisk græs i sommerperioden. Analyserne skal foretages af et akkrediteret laboratorium.

- Der skal foretages endagskontrol (EFK) 4 gange om året. I forbindelse med endagsfoderkontrollen skal der foretages beregning af indhold af råprotein, AAT og PBV.
- Foderplaner, analyser, resultater fra endagsfoderkontrollen samt indlægs- og følgesedler fra indkøbt kraftfoder og råvarer skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

5.1.6 Udbringning af husdyrgødning

Se bilag 2, afsnit 5 om anvendelse af bedst tilgængelige teknik på udbringningsarealerne.

5.1.7 Management

I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi og foder.

Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug, og affald i øvrigt køres til den lokale genbrugsplads.

Rengøring i og omkring ejendommen foretages jævnlig for at undgå uhygiejniske forhold og for at nedsætte risikoen for tilhold af eventuelle skadedyr, samt for at mindske risikoen for lugtgener for omkringboende.

Vurdering

Vi betragter det som BAT at registrere forbruget af vand, energi, diesel, foder, pesticider, handelsgødning mv. for at få et overblik over forbruget, og derved kunne sætte ind hvis det vurderes, at der er et overforbrug.

Ved at udarbejde gødningsplaner og gødningsregnskab, forsøges det at opnå den størst mulig udnyttelse af næringsstofferne i gødningen. Krav om udarbejdelse af gødningsregnskab er implementeret i dansk lovgivning.

Endvidere betragtes det som BAT at sikre, at ansatte har den nødvendige uddannelse, samt at der forefindes beredskabsplaner på husdyrbruget, der sikrer hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser.

Der vil blive stillet vilkår for en række af ovenstående forhold, se de respektive afsnit.

5.1.8 Samlet vurdering

På baggrund af ovenstående vurderer vi, at ejendommen lever op til de lovgældende krav om BAT.

5.2 Ammoniaktab fra staldanlæg

I henhold til ansøgningen er den samlede emission fra anlæggene (stald og lager) 817,1 kg N /år. I forhold til nudriften svarer dette til en forøgelse på 237,5 kg N/år. I ansøgningssystemet er det beregnet, at det generelle krav om reduktion af ammoniak er overholdt ved en ammoniakemission på 853,5 kg N/år.

I henhold til ovenstående afsnit om BAT har vi vurderet, at den maksimale ammoniakemission fra stalde og lagre på ejendommen maksimalt må være 819,2 kg NH₃-N/år.

5.3 Påvirkning af sårbar natur og sårbare arter - hertil

5.3.1 Naturområder beskyttet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.

Efter ændringen af husdyrloven i april 2011, blev lovens § 7 ændret, således den ammoniakfølsomme natur blev opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne kan ses i bilag 2 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning. Ud over søer drejer det sig om Klinter eller klipper ved kysten (1230), Forstrand og begyndende klitdannelser (2110), Hvide klitter og vandremiler (2120), Kystklitter med havtorn (2160), Kystklitter med gråris (2170), Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter (8220) og Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantesamfund (8230).

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Det skal bemærkes, at ikke alle naturområder, særligt søer, kan findes i ansøgningssystemet eller kan findes i et offentligt tilgængeligt lag på Danmarks Miljøportal (www.arealinformation.dk), idet det først kræver en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

For kategori 1-natur gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)

0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)

0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 meter +

antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 meter +

antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 meter +

antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1000 meter +

antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover de 1000 meter.

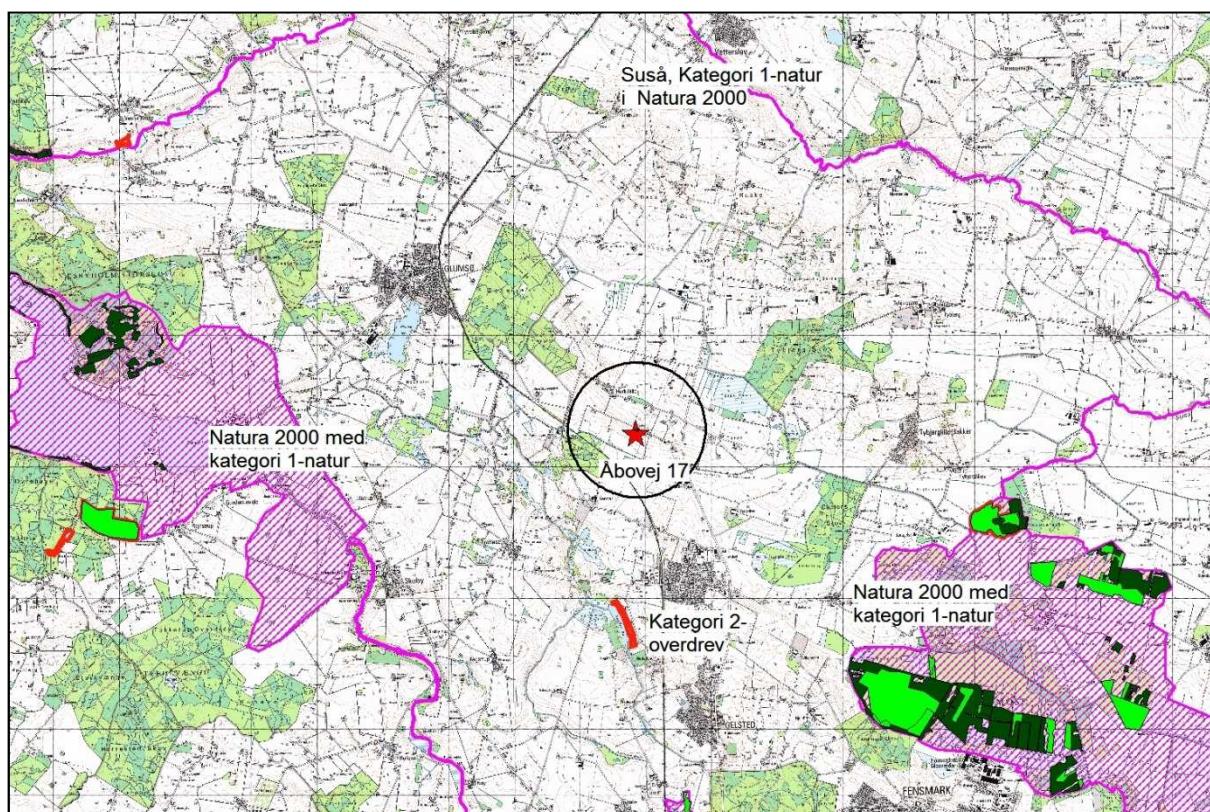
Nærmeste kategori 1-natur i Næstved kommune er beliggende ca. 4.7 km sydøst for anlægget på Åbovej 17 (Kort 1). Det er skovhabitatnatur og lysåbne naturtyper i Holmegårds Mose, som er en del af Natura 2000-område nr. 163, "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose". De kortlagte habitatnaturtyper er "Skovbevokset Tørvemose" (typekode 91D0), "Aske- og ellesump" (typekode 91E0), "Højmoser", "Nedbrudt højmoser" og "Hængesæk" (hhv. typekode 7110, 7120 og 7140).

Ligeledes findes mod nordøst i nogenlunde samme afstand fra anlægget Susåen, der er en del af samme Natura 2000-område. Susåen er i sin helhed habitatnaturtype 3260, "Vandløb med vandplanter". Langs bredderne og på udtørrende mudderflader kan findes yderligere habitatnaturtyper "Vandløb med tidvis blottet mudder med enårige planter" (typekode 3270) og "Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggede skovbryn" (typekode 6430). Især

sidstnævnte type findes sandsynligvis på strækninger af Susåen, der er beliggende nord for anlægget.

Den totale ammoniakdeposition fra anlægget er i alle tilfælde 0,0 kg N/ha/år på nævnte overdrev.

Udpegningsgrundlaget for arter og naturtyper for beskyttelsesområderne er gengivet i Bilag 1.2, og områderne er beskrevet i basisanalyser /22/ og Natura 2000-planerne /21 & 22/.

Kort 2. Beliggenhed af natura 2000-område nr. 163, "suså, tystrup-bavelse sø, slagmosen, holmegårds mose og porsmose" og kategori 2-naturområder i forhold til anlægget på Åbovej 17. Natura 2000-området er vist med lilla, kortlagt habitatnatur er vist med lysegrøn (lysåben natur) og mørkegrøn (skovhabitatnatur).

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, som er beliggende udenfor Natura 2000-områder.

For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg N/ha/år (se Kort 2)

Det nærmeste kategori 2-overdrev er et artsrigt overdrev ved Søgård Sø beliggende ca. 2,6 km stik syd for anlægget.

I følge Danmarks Miljøportal findes desuden et kategori 2-natur et overdrev beliggende ca. 4½ km nord for anlægget på Åbovej 17. Imidlertid viser kommunens besigtigelser, at området ikke er

overdrev eller i øvrigt opfylder kriterierne for at være kategori 2-natur. Der er tale om bunden af en tidligere råstofgrav tilplantet med nu høje løvtræer.

Den totale ammoniakdeposition fra anlægget er i alle tilfælde 0,0 kg N/ha/år på nævnte overdrev.

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, samt ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

Naturtypernes tålegrænse overfor kvælstof fremgår af tabel 10.

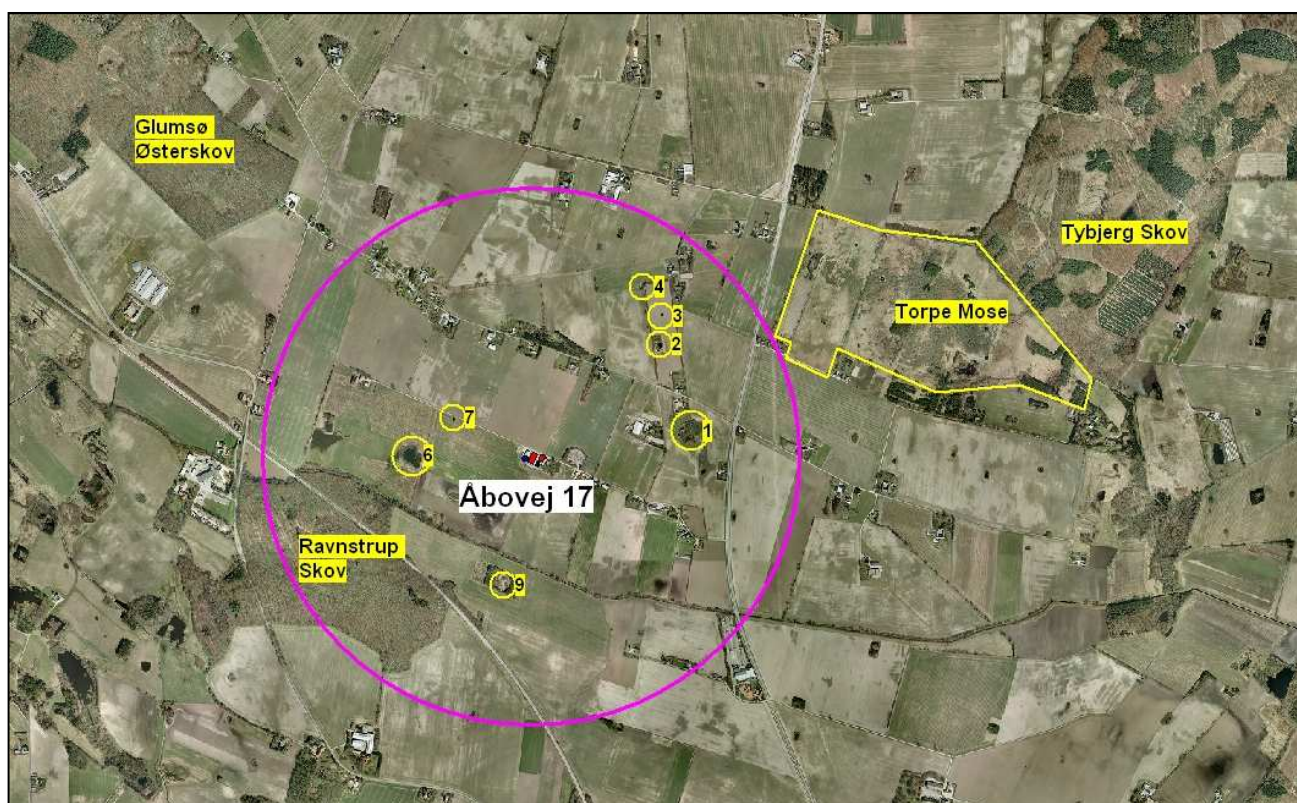
Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha/år
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-20; kalkholdige overdrev 15-25)
Klit	10-25 (klit 10-20; fugtige klitlavninger 10-25)
Hede	10-25 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Fersk eng	15-25
Strandeng	30-40
Mose og kær	5-25 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-25)

Tabel 10. Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde "Ammoniakmanualens" bilag 3.

Indenfor 1000 meter omkring anlægget på Åbovej 17 findes knap 10 § 3-naturområder, hvoraf hovedparten er besigtiget i maj 2011 og overvejende udgøres af vandhuller (Kort 3). Men i en afstand af ca. ½ km i nordøstlig retning findes et artsrigt moseområde med middel naturværdi. I samme retning, men i en afstand af 1,3 km, ligger Torpe Mose, der er en af kommunens naturmæssigt mest værdifulde mose. Her findes udviklet på kalkrig bund værdifulde rigkær. Desuden ses forekomst af de regionalt sjældne arter Rank Viol og Løgurt, samt desuden de rødlistede dagsommerfugle Engperlemorsommerfugl og Isblåfugl. Torpe Mose er udpeget af kommunen som særlig værdifuld og desuden som kvælstoffølsom natur. Syd for anlægget findes et lille kategori 3-moseområde i en afstand af ca. ½ km (lokalitet 9). Dette moseområde er besigtiget i forbindelse med kommunens § 3-registrering, og området har moderat naturværdi.

Merdepositionen fra anlægget på Åbovej 17 er beregnet til 0,0 kg N/år på lokalitet 1 og 9 samt på Torpe Mose.

Nærmeste skove, som vurderes at være ammoniakfølsom ud fra, at der har været skov på arealet i lang tid, er Ravnstrup Skov (½ km sydvest for anlægget), Glumsø Østerskov (1,3 km nordvest for anlægget) og Tybjerg Skov (ca. 2 km nordøst for anlægget). Skovene er ikke besigtiget i forbindelse med projektet, men alle rummer bl.a. den almindelige habitatnaturtype "Bøgeskov på muld", typekode 9130. Tålegrænsen for denne habitatnaturtype er 10-20 kg N/ha/år. Merdepositionen fra anlægget på de tre nævnte kvælstoffølsomme skove er beregnet til 0,0 kg N/år.

Kort 3. § 3-naturområder indenfor 1000 m fra anlægget på Åbovej 17. Kategori 3-moser er lokalitet 1 og lokalitet 3 samt Torpe Mose. Kvælstoffølsomme skove er angivet med navn.

Vurdering

Kategori 1- og 2-natur

Totalbelastningen på nærmeste kategori 1-natur og nærmeste kategori 2-natur udgør 0,0 kg N/ha /år - primært grundet afstanden mellem anlægget på Åbovej 17 og naturområderne. Projektet vurderes derfor ikke at have nogen påvirkning af forekommende og potentielt forekommende habitatnaturtyper.

Kategori 3-natur

Da projektet indebærer en begrænset merdeposition, er der ikke nogen målbar merbelastning af kategori 3-natur (moser eller kvælstoffølsomme skove).

Samlet vurdering

Ud fra disse forhold og på baggrund af besigtigelserne, er det kommunens samlede vurdering, at naturområder omfattet af lovens § 7 ikke påvirkes væsentligt af projektet på Åbovej 17, og at ansøgningen overholder de generelle beskyttelseskrav. Der stilles derfor ikke vilkår i forhold til driften.

5.3.2 Natura 2000-områder

EU har en overordnet målsætning om at stoppe forringelser af biodiversiteten senest i 2010. Ét af de vigtigste midler til at opfylde denne målsætning er de såkaldte Natura 2000-direktiver (Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv).

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 ramsar-områder i Danmark.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på Åbovej 17 er område nr. 163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose (Kort 1). Natura 2000-området udgøres af 3 habitatområde og 2 fuglebeskyttelsesområde (Tabel 11). Udpegningsgrundlaget fremgår af Bilag 1.2 og beskyttelsesområdet er nøjere beskrevet i Basisanalysen /22/ og Natura 2000-planerne /20, 21/.

Som beskrevet i forrige afsnit om kategori 1-natur er Holmegårds Mose og Susåen beliggende ca. 4,7-5 km meter nord for anlægget (Kort 1). I Holmegårds Mose er kortlagt habitatnaturtyperne "Skovbevokset Tørvemose" (typekode 91D0), "Aske- og ellesump" (typekode 91E0), "Højmose", "Nedbrudt højmoser" og "Hængesæk" (hhv. typekode 7110, 7120 og 7140). De skovbevoksede typer har tålegrænser på 10-20 kg N/ha/år, de lysåbne på 5-10 kg N/ha/år.

Susåen er i sin helhed habitatnaturtype 3260, "Vandløb med vandplanter". Langs bredderne og på udtørrende mudderflader findes potentielt yderligere habitatnaturtyper "Vandløb med tidvis blottet mudder med enårige planter" (typekode 3270) og "Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggede skovbryn" (typekode 6430). For disse naturtyper er der ikke fastsat tålegrænse for atmosfærisk kvælstof /1/.

Vurdering

Fra anlægget på Åbovej 17 er der en årlig total emission på godt 795 kg N/år. I forhold til nudriften svarer dette til en stigning på ca. 215 kg N/år.

Afstanden til kvælstoffølsomme habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget for habitatområderne i Natura 2000-områderne er så stor, at der ikke vil være nogen målbar belastning fra det ansøgte projekt på de internationale beskyttelsesområder.

Natura 2000-område	163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose
• Habitatområder	H194, Suså med Tystrup Bavelse Sø og Slagmosen H146, Rådmandshaven H145, Holmegårds Mose
• Fuglebeskyttelsesområder	F93, Tystrup Bavelse Sø F91, Holmegårds Mose, Gammellun6, Tuerne og Porsmose

Tabel 11. Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder i Næstved kommune

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 163 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke habitatområdet væsentligt.

Samtidigt vurderes det, at det udvidede dyrehold på Åbovej 17 beliggende udenfor Natura 2000-området ikke kræver, at der i forhold til påvirkninger fra anlægget udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket.

5.3.3 Bilag IV-arter og andre beskyttede eller fredede arter

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Næstved Kommune findes sikkert, med stor sandsynlighed eller er tidligere fundet ca. 25 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV.

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder.

Udover beskyttelseskrævende Bilag IV-arter skal ansøgningen vurderes i forhold til rødlistede og fredede arter. Af sårbare og beskyttelseskrævende arter findes i området med stor sandsynlighed bilag IV-arterne Springfrø, Stor Vandsalamander og Spidssnudet Frø.

Endvidere findes med stor sandsynlighed en række flagermus-arter i området. De almindeligste og mest sandsynlige arter i Næstved Kommune er vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus og dværgflagermus.

Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Selvom projektet indebærer en minimal meremission er omgivende vandhuller og øvrige naturområder besigtiget for naturindhold og forekomst af Bilag IV-arter, da de endvidere er beliggende på eller nær udspretningsarealerne. Besigtigelserne er foretaget i maj 2011. For nogle af lokaliteterne er der udover dag-besigtigelserne endvidere foretaget besigtigelser om natten for eftersøgning primært af Stor Vandsalamander (se Tabel 12).

I fem af syv besigtigede naturområder er der registreret aktuel eller potentiel forekomst af Bilag IV-padder: Springfrø, Stor Vandsalamander eller Spidssnudet Frø.

Springfrø er udbredt på Sydsjælland og specielt i områder nær løvskov. I skovrige områder med mange vandhuller eller oversvømmelser kan den optræder endog meget talrigt. Springfrø opholder sig i skov og beplantninger uden for yngletiden.

Stor Vandsalamander er almindelig i det sydøstlige Danmark i vandhuller og formodes at findes i op mod halvdelen af vandhullerne i kommunen. Især i vandhuller med bedst vandkvalitet og uden fisk vil sandsynligheden være størst. Arten opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring vandhullet eller 2-300 meter derfra.

Spidssnudet Frø er den mest "kræsne" af de registrerede Bilag IV-arter. Den kræver oversvømmede moser eller enge med lavt og lysåbent vand for at yngle og omgivende naturarealer til at fouragere i. Arten er ikke en typisk "vandhuls-art", som de 2 foregående arter.

Der er i vandhullerne tillige registreret levesteder for Grøn Frø og Lille Vandsalamander. Alle padder og deres yngel er fredede i Danmark.

Lokalitet	Habitat-natur	Naturværdi	Bilag IV-arter
1, mose	nej	3	Stor Vandsalamander, potentiel Springfrø, potentiel Spidssnudet Frø
2, vandhul	Næringsrig sø med flydebladsvegetation	3	Stor Vandsalamander, potentiel Springfrø, potentiel Spidssnudet Frø
3, vandhul	kransnålalge sø	3	Potentiel Springfrø, potentiel Spidssnudet Frø
4, vandhul	Næringsrig sø med flydebladsvegetation	4	ikke levested
6, vandhul	nej	3	Stor Vandsalamander, Springfrø, potentiel Spidssnudet Frø
7, vandhul	kransnålalge sø	3	Potentiel Springfrø, potentiel Stor Vandsalamander
9, mose	nej	3-4	næppe levested

Tabel 12. Registrerede naturværdier på udvalgte lokaliteter omkring anlægget på Åbovej 17. Naturværdien kan være 1-5, hvor 1 er den bedste og 5 den dårligste.

Foto 1: Lysåbent ny-registreret § 3-sø beliggende ca. 400 m sydvest for anlægget på Åbovej 17 (lokalitet 6). I søen yngler Stor Vandsalamander og Springfrø og tillige er Spidssnudet Frø sandsynligvis ynglende.

Vurdering

Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitat-bekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

For påvirkning af levesteder for Bilag IV-arter er vurderingen, at levestedet skal påvirkes af en årlig merbelastning større end 1 kg N/ha/år, for at der kan registreres en ændring af levestedet (lokaliteten).

For næringsrige søer (typekode 3150) er der ingen nedre grænseværdi for kvælstof, da søerne ikke er kvælstofbegrænsede. For kransnålalgesøerne er tålegrænsen 5-10 kg N/ha/år /1/.

I dette tilfælde er meremissionen fra projektet ca. 215 kg N/år. Afstanden til de nærmeste naturområder (lokalitet 6 og 7) er 3-400 meter, og merbelastningen på lokaliteterne er < 0,1 kg N/ha/år. Med denne merbelastning kan der ikke forventes en tilstandsændring i naturområderne og dermed ikke nogen negativ påvirkning af yngle- og rasteområder for Bilag IV-padder.

Hvad angår forekomsten af Flagermus i området, vurdere Næstved kommune, at da ændringen i dyreholdet sker i eksisterende bygninger uden nedrivninger, vil projektet ikke vil påvirke raste- eller yngleområder for flagermus.

Det er Næstved kommunes samlede vurdering, at ændringen af husdyrbruget på Åbovej 17 ikke vil påvirke raste- eller ynglelokaliteter for Bilag IV-arter, idet der ikke kan forventes en ændring af yngle- og rasteområder.

Næstved kommune ønsker derfor ikke at sætte vilkår for driften i forhold til beskyttelse af Bilag IV-arter.

5.4 Lugt

Afstanden fra staldanlæg og til nærmest bolig/boligområder er i ansøgningen angivet til følgende:

Områdetype	Model	Ukorrigeret geneafstand	Geneafstand, nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	134,07 m	-	-	Ja
Samlet bebyggelse	Ny	75,37 m	-	-	Ja
Enkelt bolig	Ny	42,40 m	-	-	Ja

Tabel 13. Lugtgeneafstande beregnet i ansøgningen.

Geneafstanden tager udgangspunkt i afstanden fra centrum af et staldanlæg til en nabo/områdegrænse, hvor genekriteriet skal overholdes. Da der er flere lugtkilder (flere stalde) beregnes en vægtet gennemsnitsafstand, som tager hensyn til, at der er flere stalde med forskellige emissioner. Den vægtede gennemsnitsafstand kan ikke angives på et kort, men er en fiktiv afstand, som skal være større end den beregnede korrigeret/ukorrigeret geneafstand, for at lugtgenekriteriet er overholdt.

Der forefindes ikke større husdyrbrug (> 75 DE) i området, og der er derfor ikke tale om at der kan opstå en kumulativ effekt.

Vurdering

Lugtgenekriteriet til nærmeste område udlagt med byzone, Herlufmagle, er overholdt. Geneafstanden er i henhold til tabel 13 på 134 m, og afstanden til Herlufmagle er ca. 1.560 m.

Der er ligeledes god afstand til den nærmeste samlet bebyggelse som er landsbyen Herlufille. Geneafstanden er på 75 m og den aktuelle afstand er på ca. 650 m. Til det nærmeste lokalplanlagte område, kursusvirksomhed ved Nygårdsvej, er der ca. 850 m.

Den nærmeste naboejendom er Åbovej 15. Geneafstanden er 42 m og den aktuelle afstand er ca. 160 m.

Ansøgningssystemets beregninger viser således, at husdyrlovens lugtgenekrav er overholdt. Der stilles dog følgende vilkår.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Såfremt Næstved Kommune skønner, at lugt fra bedriften giver anledning til væsentlige lugtgener, skal ejendommen for egen regning lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og i værksætte foranstaltninger, således at lugtgenerne formindskes. Foranstaltningerne skal aftales med Næstved Kommune.
- Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således at ejendommen ikke giver anledning til lugtgener, som efter Næstved Kommunes vurdering er til væsentlig gene for omgivelserne. Der skal således til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder

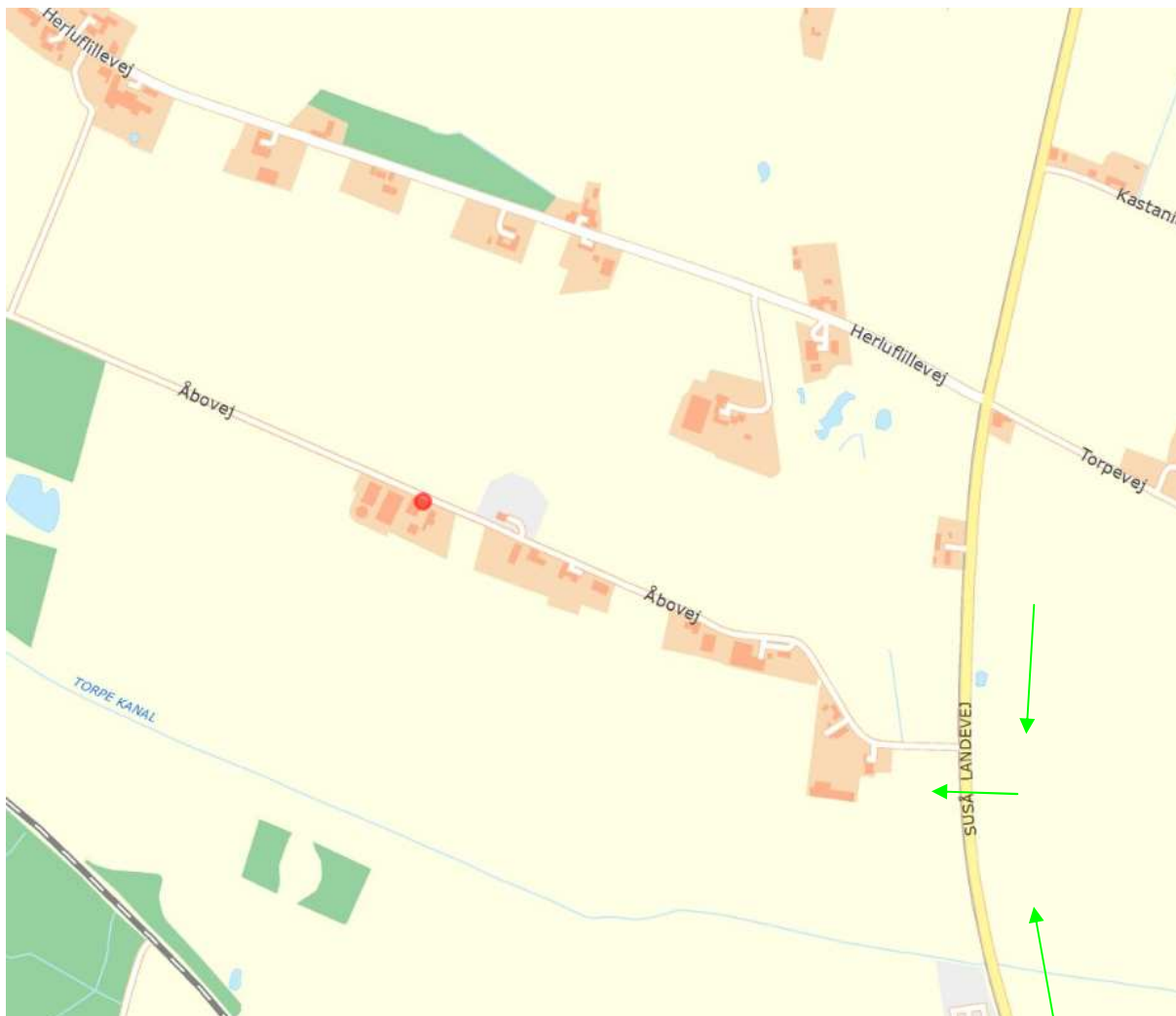
tørhed af båsenes og foderarealernes bund, renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægnings i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.

5.5 Transport

I ansøgningen er det beskrevet, at før udvidelsen var der årligt ca. 462 transporter og efter udvidelsen vil der årligt være ca. 353 transporter. Se tabel 14.

Transporter årligt	Nudrift	Ansøgt drift	Tidsrum
Årlig læs gylle, udbringning fra egen beholder, Læs á ca. 14 tons	66	106	Dagtimerne
Årlig læs gylle, flytning til ekstern gyllebeholder (på samme dag)	0	20	Dagtimerne
Årlig læs af fast mæg, Læs á ca. 20 tons	18	26	Dagtimerne
Afhentning af mægk (større tank indkøbes sommer 2013)	365	183	Ca. kl. 15
Levering af foder	10	15	
Levering af brændstof	3	3	
Transporter i alt	462	353	

Tabel 14. Transporter på ejendommen før og efter udvidelsen.

Kort 4. Kort med kørselsruter. Åbovej 17 er markeret med rød prik. Grønne pile viser tilkørselsveje fra Suså Landevej.

Eksterne transporter til ejendommen kommer fra Suså Landevej og op ad Åbovej, se Kort 4.

Vurdering

Kørslerne til og fra ejendommen falder fra ca. 462 til ca. 353 årlige transporter, idet der anskaffes en større mælketank, hvilket bevirker, at der kun hentes mælk hver anden dag. Det vurderes på den baggrund, at antallet af transporter ikke vil være til væsentlig gene.

Udbringningsarealerne ligger tæt på ejendommen, og kørsel til omkring halvdelen af markerne kræver ikke vejkørsel.

Vilkår relateret til til- og frakørsel (trafik på egen grund) stilles i afsnittet vedrørende støj i godkendelsen.

Kørsel på ejendommen i forbindelse med den årlige høst og drift af markerne foregår indenfor en afgrænset periode, og er en del af det sæsonbetonede arbejde, som må accepteres ved en landbrugsbedrift.

Det vurderes, at der ikke er behov for at stille skærpede vilkår til transporter til og fra ejendommen.

5.6 Støj

Det er i ansøgningen oplyst, at der vil forekomme støj i forbindelse med læsning af foder, som foregår længst mod vest på ejendommen, dvs. længst væk fra nærmeste nabo. Læsning af foder foregår om morgenen mellem kl. 8 og 9, og igen om eftermiddagen mellem kl. 15 og 16.

Der er ikke korntørringsanlæg og ventilationsanlæg på ejendommen. Der er ifølge ansøger ikke foretaget støjtiltag, idet ejendommen ligger så langt væk, at ingen naboer kan høre det.

Vurdering

Ved vurdering af støj fra ejendommen, vurderes der på støj fra fast tekniske installationer som f.eks. foderblander, pumper, kompressor m.v., og der vurderes på den interne og eksterne transport. Støj i forbindelse med markdriften er ikke omfattet, men der skal naturligvis så vidt muligt vises hensyn ved kørsel forbi naboejendomme og tomgangskørsel skal undgås. Blanding af foder er noget der kan støje en del, og her skal opmærksomheden henledes på, at foderblanderens skal kunne overholde støjgrænserne fremsat i nedenstående vilkår. Malkeanlæg og malkerobot vil ligeledes kunne give anledning til støj, men da disse er placeret indendørs, forventes støj herfra ikke at påvirke omgivelserne.

For at mindske eventuelle støjgener stilles der vilkår om, at transport til og fra ejendommen så vidt muligt skal foretages på hverdage mandag til fredag fra kl. 7.00-18.00.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier er anvendt i godkendelsen.

Der stilles i godkendelsen vilkår om, at en beregning / måling af støjniveauet i omgivelserne kan kræves, såfremt tilsynsmyndigheden Næstved Kommune finder, at eventuelle klager er velbegrundede.

Vilkår:

Der stilles vilkår om at,

- Husdyrbrugets samlede støjbidrag til omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser, indtil 15 meter fra beboelsen ved beboelsens udendørs opholdsarealer:

Periode	Referencetidsrum	Værdi dB (A)
Mandag – fredag kl. 7-18	8 timer	55
Lørdag kl. 7-14	7 timer	55
Lørdag kl. 14-18	4 timer	45
Søn- og helligdag kl. 7-18	8 timer	45
Alle dage kl. 18-22	1 time	45
Alle dage kl. 22-7	½ time	40

Støjbidraget måles som det ækvivalente, konstante og korrigerede støjniveau i dB(A).

Spidsværdierne af støjniveauet må om natten kl. 22-07 ikke overstige 55 dB(A).

Støjgrænseværdierne omfatter kun støj fra faste tekniske installationer.

- Hvis Næstved Kommune vurderer, at der er behov for det, f.eks. ved begrundede klager over støj, skal virksomheden for egen regning dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Dokumentationen skal være i form af en akkrediteret/certificeret støjmåling eller beregning, som overholder Miljøstyrelsens vejledninger på området og udføres efter retningslinjerne: –

Miljømåling, ekstern støj. En sådan dokumentation kan højest kræves 1 gang årligt. Eventuelle måle- eller beregningspunkter skal inden udførslen aftales med Næstved Kommune.

- Transport til og fra ejendommen skal så vidt muligt foretages på hverdage mandag til fredag fra kl. 7.00 - 18.00.
- Der må ikke forekomme unødigt tomgangskørsel på ejendommen.

5.7 Støv

I ansøgningen redegøres der for, at støv fra foderblanding ikke vil kunne påvirke naboen, idet der er ca. 225 meter fra naboen til pladsen, hvor foderet blandes.

Vurdering

Vi vurderer, at der kan forekomme støvgener ved blanding af foder, samt ved transporter til og fra ejendommen. Vi vurderer dog, at risikoen for støvgener ved nabobeboelser er meget begrænset.

Vilkår:

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Driften af ejendommen må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

5.8 Lys

I ansøgningen er der oplyst følgende om belysning:

Der er tale om en lukket stald, hvor der er ganske få vinduer. Der vil ikke være lysgener for naboer eller trafikanter. I kostalden er der gælleplader, hvor der vil kunne ses lidt lys udefra, mens der er fire store lysplader i sydgavlen, hvor der ingen naboer er. På kostalden er et udendørsamatur mod øst og en halogenlampe mod nord som udendørs belysning. Ved ungdyrstalden er der to udendørs lamper; et lysstofrør mod øst ind mod stuehuset samt en halogenlampe mod nord ud mod Åbovej. Sidstnævnte er sjældent tændt.

Vurdering

Af hensyn til mælkeproduktionen, dyrevelfærd og energiforbrug, anbefales det ifølge FarmTest – bygninger nr. 32, at der er 16-18 timers lys, 6-8 timers mørke i stalden i døgnet. Ved etablering af malkerobot vil malkningen dog komme til at foregå døgnet rundt, og i kostalden kan der derfor være et svagt orienteringslys om natten, dvs. under 10 lux.

Se de stillede vilkår til lys under afsnit 5.1.3.

5.9 Kemikalier

Pesticider og sprøjteudstyr

Ansøger oplyser, at pesticider opbevares i aflåst skab. Påfyldning og vask af marksprøjte foregår på møddingspladsen.

Oplag af olie og kemikalier

Dieselolie opbevares i to tanke, der er placeret på støbt plads. Ifølge tilsynsrapport fra 2008 er der tale om en overjordisk ståltank (Elkes smedefabrik) på 1.200 L fra 2000 med overfyldningsalarm samt en overjordisk ståltank (Farum) på 1.800 L fra 1989 med overfyldningsalarm.

Ansøger oplyser, at kemikalier til rengøring af malkeanlæg og køleanlæg opbevares i tankrum og i rum ved siden af.

Vurdering

Pesticiderne og øvrige kemikalier skal opbevares miljømæssigt forsvarligt, dvs. at der ikke må kunne opstå risiko for forurening af jord og undergrund, hvis der spildes eller en dunk lækker.

Tankning af diesel skal ske fra en plads med fast og tæt bund eller på et underlag hvorfra der er afløb til olie/benzinudskiller. Derved kan evt. spild opsamles og der forekommer ikke risiko for forurening af jord, overfladevand eller undergrund. Tankene skal opstilles med god afstand til tagnedløb, og placeres hvor der ikke er risiko for at de bliver påkørt.

Fyldning af marksprøjte og vask af sprøjteudstyr reguleres af bekendtgørelse nr. 1355 af 14/12/2012 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler. Her anføres det bl.a., at håndtering af sprøjtemidler (påfyldning og vask af udstyr) enten skal foregå på en støbt plads med afløb til lukket beholder, eller på arealet, der skal sprøjtes. Såfremt en mark hvor der er blevet sprøjtet anvendes til påfyldning og vask, skal der inden for en vækstsæson benyttes et nyt område ved hver påfyldning og ved hver vask.

Tapsteder, som benyttes til påfyldning og vask af sprøjter, skal være forsynet med kontraventil og vandur eller lignende installation, der forhindrer overløb ved opfyldning af tanken. Der må ved påfyldning af sprøjter ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten.

Vilkår:

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Tankning af diesel skal ske fra en plads med fast og tæt bund eller på et underlag, hvorfra der er afløb til olie/benzinudskiller.
- Tank til opbevaring af dieselolie skal være placeret på fast og tæt bund, og med god afstand til afløb til dræn.
- Pesticider og øvrige kemikalier skal opbevares miljømæssigt forsvarligt, dvs. på et fast og tæt underlæg, uden afløb i nærheden, og således at indholdet af den største beholder kan tilbageholdes og opsamles.

5.10 Affald

Tabel 15 viser affaldsproduktion anført i ansøgningen.

Type	Nudrift	Ansøgt drift	Opbevaring	Bortskaffelse
Papir, pap, plastik			Paller med sider i maskinhus	Kommunal genbrugsplads
Kemikalier til rengøring af malkeanlæg og køleanlæg			I tankrum og tilstødende rum.	Tomme dunke afhentes af firma
Emballage fra sprøjtemidler			Kemikalieskab	Kommunal genbrugsplads
Spildolie	Ca. 80 liter	Ca. 80 liter	Tomme oledunke	Kommunal genbrugsplads

Jern/metal				
Veterinært affald (kanyler, tomme medicinflasker)	Medtages af dyrlæge.	Medtages af dyrlæge.	-	Dyrlæge

Tabel 15. Produktion af affald.

Døde dyr

Døde dyr placeres tæt på Åbovej nord for ungdyrstalden og afdækkes. Døde dyr afhentes senest 2 dage efter de er døde. Afhentningssted er angivet på situationsplanen i bilag 1.1.

Vurdering

Opbevaring af døde dyr reguleres efter bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr, nr. 432 af 9/6/2011.

Vilkår:

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Affald skal jævnligt bortskaffes fra ejendommen, og farligt affald skal opbevares miljømæssigt forsvarligt.
- Beholdere med spildolie skal opstilles på en tæt opsamlingsbakke egnet til formålet, og som kan indeholde volumen af den største beholder.
- Hvis spildolie opbevares i en olietank, skal tanken sløjfes efter de samme sløjfningsterminer, som tanke omfattet af den til enhver tid gældende olietanksbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines). Tanken skal opstilles på et tæt underlag, og der skal være påmonteret skilt på tanken, hvor fabrikationsår fremgår.
- Dokumentation for bortskaffelse af miljøfarligt affald for minimum 3 år tilbage, skal kunne forevises tilsynsmyndigheden.

5.11 Skadedyr

Fluegener

Fluer er et problem, men afhjælpes effektivt ved at bekæmpe fluelarver med kemi, som vandes ud hver 3. uge.

Rottebekæmpelse

Rotter og mus bekæmpes ved at holde rent, dels ved manuelt at fange dem eller ved at hunden gør det. Ved problemer kontaktes Mortalin, og de lægger rottegift ud.

Vurdering

For at undgå tilhold af rotter og fluer er det vigtigt, at ejendommen holdes i en renlig og ryddelig stand, og spildt foder skal jævnligt fjernes. Særligt med hensyn til fluer er det i sommerhalvåret vigtigt, at være opmærksom på hygiejnen i stalden.

Vilkår:

Der vil blive stillet vilkår om at,

- For at undgå fluegener for de omkringboende, skal ejendommen foretage en effektiv fluebekæmpelse, der som et minimum er i overensstemmelse med de seneste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.

- Hele ejendommen og dens omgivelser skal holdes i en renlig og ryddelig stand og opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.)

5.12 Husdyrbrugets ophør

Ved et evt. ophør af bedriften stilles vilkår om, at alle beholdere skal tømmes og foderrester skal fjernes. Endvidere stiller vi også vilkår om, at staldene skal rengøres, og at øvrige affald skal bortskaffes.

Vilkår:

Der vil blive stillet vilkår om, at

- Ved ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Gødningsopbevaringsanlæg skal tømmes indenfor næste planperiode. Stoffer der kan forurene jord, undergrund og overfladevand, samt affald skal bortskaffes efter gældende regler.

6. Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøgers redegørelse for mulige uheld:

"Mulige uheld er overfyldning af gyllebeholder, samt overløb fra møddingsplads, og ensilageopsamlingsbeholdere. Alle pumper er manuelle. Dvs. de skal startes manuelt ved at sætte stik i stikkontakt. Der er for ajlepumpers vedkommende flydekontakt (pumpe fra møddingsplads til ajlebeholder, pumpe fra 2 ensilagepladser til gyllebeholder). Det giver en sikkerhed for at beholderne ikke flyder over ved overpumpning, mens det selvfølgelig kræver opsyn ved møddingsplads, og ensilageplads, for at se om der trænger til at pumpes. Dette opsyn gøres let, da jeg 2 gange dagligt kommer disse steder i forbindelse med læsning af foder. Ligeledes er pumpen til overføring af gylle fra stald til gyllebeholder "manuel". Den drives af traktor, og derfor holdes der godt øje med denne pumpning, så gyllebeholder ikke løber over".

Vurdering

Der er stillet vilkår vedrørende automatisk pumpning i afsnit 4.2.

Det er desuden vores vurdering, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden og hans medarbejdere, såfremt der sker uheld, både med hensyn til oliespild og større hændelser som overløb af gyllebeholder, brand, hærværk o.l. Der er i Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug et eksempel på en beredskabsplan, <http://www2.mst.dk/Wiki/Husdyrvejledning.Default.aspx>.

Ved evt. uheld der kan have miljømæssige konsekvenser, skal der ringes til tlf. 112.

Ved overholdelse af nedenstående vilkår vurderer vi, at husdyrbruget gør en optimal indsats for at minimere risikoen for gener og forurening i tilfælde af driftsforstyrrelser og uheld.

Vilkår

Der vil blive følgende vilkår om at,

- Ejendommen skal udarbejde en beredskabsplan i forbindelse med at godkendelsen tages i brug. Beredskabsplanen skal hele tiden holdes ajour og være nemt tilgængelig. Alle medarbejdere skal være bekendt med planen og den skal opsættes et centralt sted på ejendommen. Hvis der er udenlandske medarbejdere på ejendommen, skal beredskabsplanen også forefindes i form af skitser og billeder.

- Beredskabsplanen skal som et minimum indeholde 1) oplysninger om procedurer, der beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe uheldet og begrænse udbredelsen, 2) oplysninger om hvilke personer og myndigheder, der skal alarmes og hvordan, 3) kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m., 4) en opgørelse over materiel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
- Beredskabsplanen skal fremsendes i kopi til kommunen, senest 3 måneder efter, at godkendelsen er taget i brug.

7. Egenkontrol

I ansøgningen er det anført at forbrug af el, vand og foder registreres hver måned.

Vurdering

Bedriften skal til enhver tid over for Næstved Kommune kunne fremlægge dokumentation og optegnelser, der dokumenterer, at godkendelsens vilkår overholdes.

Vilkår:

Der vil blive stillet vilkår om at:

- Til dokumentation for, at produktionsomfang, fodring, udbragte mængder af husdyrgødning og drift af arealerne er inden for godkendelsens rammer, skal følgende dokumenter opbevares for de seneste fem år/planår. De skal kunne forevises ved tilsyn og de skal indsendes til kommunen på forlangende:
 - Husdyrindberetning
 - Logbog over driftsstop af skraber i kostald, servicefaktura samt registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraberen er i drift og vedligeholdes (jf. vilkår 27).
 - Dokumentation for at leverandøren af malkeanlægget kontrollerer malkeanlægget mindst 1 gang årligt (jf. vilkår 32).
 - Foderplaner, foderanalyser, resultater fra endagsfoderkontrollen samt indlægs- og følgesedler fra indkøbt kraftfoder og råvarer skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende (jf. vilkår 34-37).
 - Mark- og gødningsplaner minimum 5 år tilbage.
 - Forpagtningsaftaler af mindst 1 års varighed.
 - Indsendt gødningsregnskab.
 - Årlig registrering af ejendommens energi, vand og diesel forbrug, (jf. vilkår 10).
 - Logbog over flydelag jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen.

- Logbog over placering af markstakke (dybstrøelse) jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen.
- Logbog over mængden af dybstrøelse der er udbragt direkte, jf. vilkår 16
- Beredskabsplan.
- Dokumentation for bortskaffelse af miljøfarligt affald minimum 3 år tilbage.

8. Samlet vurdering

Det er Næstved Kommunes vurdering, at husdyrbruget ved overholdelse af de stillede vilkår kan foretage den ønskede udvidelse og drives uden at være til væsentlig gene for miljøet. Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie.

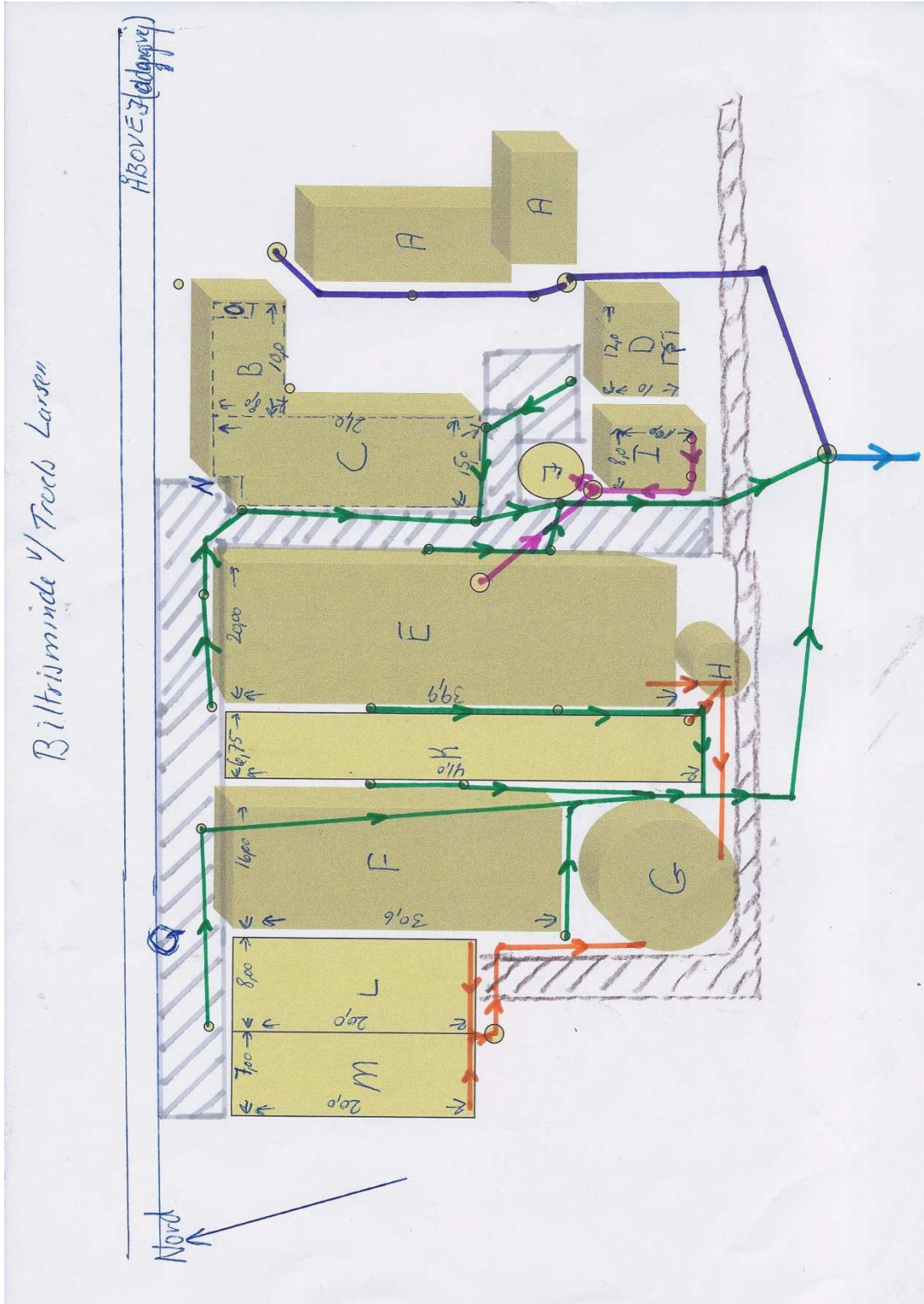
9. Referencer

1. Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug, 2003 (Ammoniakmanualen) af Skov- og Naturstyrelsen (opdateret udgave, dec. 2005, <http://www.naturstyrelsen.dk/NR/rdonlyres/37BDD7F3-1441-475E-9776-5E72AD9C8967/14951/Ammoniakmanual02122005.pdf>)
2. Danmarks Miljøundersøgelser 2009: Deposition af N komponenter 2007 – kommuner. www.dmu.dk/Luft/Luftforurenings-modeller/Deposition/
3. GIS-temaer fra www.arealinformation.dk vedr. DEVANO-kortlagte naturtyper og levesteder, beskyttede naturtyper, § 7-naturtyper, risikoanalyser for målsatte vandløb, nitrat- og fosforklasser, nitratfølsomme indvindingsområder samt drikkevandsområder.
4. GIS-temaer fra Storstrøms Amt med fund af sjældne og rødlistede arter: planter, padder, krybdyr, pattedyr og insekter.
5. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. www2.dmu.dk/pub/FR635.pdf
6. Habitatbeskrivelser, årgang 2012. Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet (NATURA 2000 typer). http://bios.au.dk/fileadmin/bioscience/Fagdatacentre/Biodiversitet/Habitat-beskrivelser-app4b-ver104_opdatering-havtyper2012.pdf
7. Oplysninger på www.vandognatur.dk
8. Oplysninger på www.naturdata.dk
9. Dansk Pattedyratlas (2007). Gyldendal. ISBN 13: 9788702055061.
10. Storstrøms Amt, 2000: Rødlistede insekter i det åbne land i 2000.

11. Storstrøms Amt, 2001: Rødlistede fugle.
12. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede padder og krybdyr i Storstrøms Amt 2006.
13. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede skovinsekter i Storstrøms Amt 2006.
14. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede mosser og laver i Storstrøms Amt 2006.
15. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede planter. En revision af rødlistede planter 1999.
16. Miljøministeriet 2009: MILJØKLAGENÆVNETS PRAKSIS I SAGER OM MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG ("PRAKSISNOTAT", 2. UDG.) 15. december 2009. <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/6422C493-71D4-4E2B-A023-E03AE9375087/0/Praksisnotat2udg15122009.pdf>
17. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om beskyttelsesniveauer m m <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/B2DB3821-C06E-4773-BA60-8B9BB932F840/0/-Notatombeskyttelsesniveaubilagtilpraksisnotat.pdf>
18. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om påvirkning af Natura 2000-områder. <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/C121C3AF-22DD-461E-B9EF-C48BD3556BCD/0/NotatompåvirkningafNatura2000bilagpraksisnotat.pdf>
19. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet –DMUs vurdering af usikkerhed ved tærskelværdier for ammoniakfølsom natur. http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/9A721962-E178-46EC-9022-4E69901A5AC5/0/Bilag_MKNpraksisnotat_DMUtærskelværdier.pdf
20. Naturstyrelsen 2011: Natura 2000-plan 2009-2015 Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen og Porsmose, Del af Natura 2000-område nr. 163. Habitatområde H146 og H194. Fuglebeskyttelsesområde F91 og F93. *Del 1 af 2 for Natura 2000-området Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose* www2.blst.dk/download/nyk/-plan2011/163plan_del1.pdf
21. Naturstyrelsen 2011: Natura 2000-plan 2009-2015. Holmegårds Mose. Del af Natura 2000-område nr. 163. Habitatområde H145 *Del 2 af 2 for Natura 2000-området Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose*. www2.blst.dk/download/nyk/-plan2011/163plan.pdf
22. Vestsjællands Amt og Storstrøms Amt 2006: Basisanalyse for Natura 2000-område nr. 163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose. http://www.vandognatur.dk/NR/rdonlyres/2BDB8484-52A3-4E6B-B247-CEED1B9CCF3C/0/163basis_bilag.pdf

Udarbejdet af Næstved Kommune med bistand fra konsulentfirmaerne Grontmij A/S og AGLAJA.

Bilag 1.1 Situationsplan

Signaturforklaring "Biltrisminde"

Befæstet areal (Interne transportveje)
Interne transportveje

- A: Stuehus
- B: Garage
- C: Ungdyrstald
- D: Maskinhus
- E: Rostald
- F: Halm og Foderlade
- G: Gyllebeholder
- H: Fortank
- I: Møddingsplads (samtidig fyldeplads for sprøjte, samt vasketplads)
- J: Aglebeholder
- K: Ensilagesilo
- L: Ensilagesilo
- M: Ensilagesilo
- N: Opbevaring af døde dyr
- O: Kemikallium
- P: Oliekanke (diesel)
- Q: Løseplads for Foder - Her støjer og støver det begrænset.

- vækevand, møddingsvand afledes til fortank og pumper til aplebeholder
- Gylle og opsamlings fra ensilagepladser ledes i gyllebeholder
- Regn- og overfladevand ledes til dræn
- Kloakforhold stuehus
- Til markdræn

Bilag 1.2 Udpegningsgrundlagene for Natura 2000-område nr. 163 /21 & 22/.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde H145		
Naturtyper:	Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Tidvis våd eng (6410) Urtebræmme (6430) * Højmoser (7110) Nedbrudt højmoser (7120) Hængesæk (7140) * angiver prioriteret naturtype	Tørvelavning (7150) * Avneknippemose (7210) * Kildevæld (7220) Rigkær (7230) * Skovbevokset tørvemose (91D0) * Elle- og askeskov (91E0)
Arter:	Lys skivevandkalv Stor vandsalamander	Mygblomst

Udpegningsgrundlag for habitatområde H146		
Naturtyper:	Vandløb (3260) Bøg på muld (9130)	Ege-blandskove (9160) * Elle- og askeskove (91E0)
Arter:	Sumpvindelsnegl (1016) * angiver prioriteret naturtype	

Udpegningsgrundlag for habitatområde H194		
Naturtyper:	* Indlandssalteng (1340) Søbred med småurter (3130) Kransnålalge-sø (3140) Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Vandløb (3260) Å-mudderbunke (3270) Kalkoverdrev *orkidéer (6210) * Surt overdrev (6230) Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430) * Avneknippemose (7210) * Kildevæld (7220) Rigkær (7230) Bøg på mor (9110) Bøg på muld (9130) Ege-blandskove (9160) * Skovbevokset tørvemose (91D0) * Elle- og askeskove (91E0)
Arter:	Sumpvindelsnegl Tygskallet malermusling Bældampret * angiver prioriteret naturtype	Pigsmertling Stor vandsalamander

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F91		
Fugle:	Sangsvane (rastende) Rørhøg (ynglende) Engsnarre (ynglende)	Mosehornugle (ynglende) Sædgås (rastende)

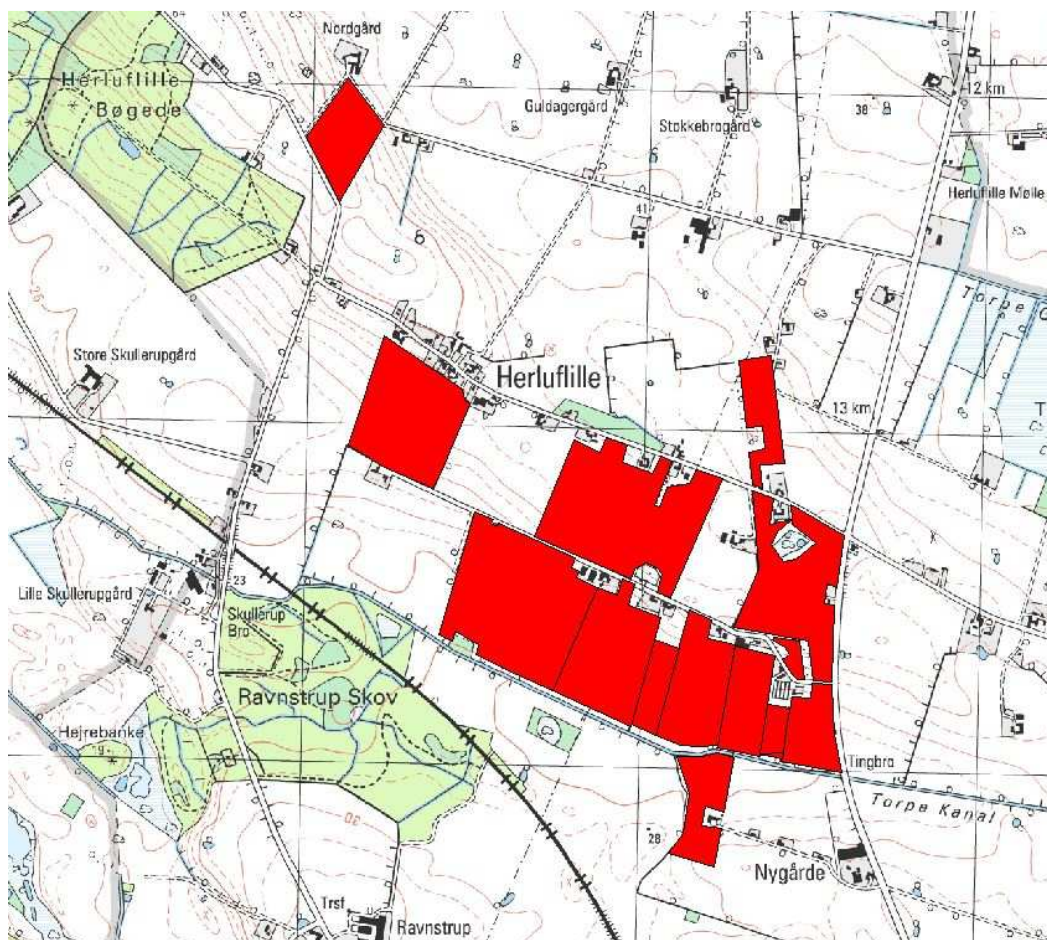
Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F93		
Fugle:	Kongedorn (rastende) Havørn (ynglende) Engsnarre (ynglende)	Isfugl (ynglende) Sædgås (rastende) Troldmand (rastende)

Bilag 2

Vurdering af udspretningsarealernes placering og miljøbelastning

**Biltrisminde
Åbovej 17, Herlufllille, 4160 Herlufmagle**

CVR-nr. 16239305

Indholdsfortegnelse

1	Indledning.....	3
1.1	Arealernes beliggenhed.....	3
1.2	Godkendte arealer.....	3
1.3	Markdata	4
2	Påvirkning fra udbringningsarealer af sårbar natur og sårbare arter.....	5
2.1	Naturområder beskyttet af § 7 i Lov miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.	5
2.2	Naturområder beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven og sårbare arter, herunder Bilag IV-arter.....	8
2.3	Natura 2000-områder	10
3	Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand.....	12
3.1	Nitratudvaskning til overfladevand.....	12
3.2	Nitratudvaskning til grundvand	14
3.3	Fosforudvaskning til overfladevand	15
3.4	Fosforudvaskning til fosforfølsomme Natura 2000 områder.....	15
4	Hensynet til kulturhistoriske værdier	17
5	Anvendelse af bedste tilgængelige teknik	17
6	Sammenfatning	19
7	Referencer	20

1 Indledning

Ansøgningen er en § 11-godkendelse af udvidelse af malkekvægbesætning fra 71,8 DE til 127,7 DE.

Næstved Kommune har i henhold § 19 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug vurderet projektets mulige påvirkning af naturområder nær udspretningsarealerne og af internationale beskyttelsesområder.

Der ansøges om udbringning af husdyrgødning svarende til 127,7 DE på arealet på 82,56 ha. Dette svarer til et reelt gødningstryk på 1,55 DE/ha, hvilket er en forudsætning for miljøvurderingerne, og der stilles derfor vilkår om dette.

Kommunen har på grundlag af ansøgningen og miljøredegørelsen foretaget en vurdering af udbringningsarealerne. Vurderingen er afdampede ammoniak i forbindelse med udbringningen er alene foretaget på de arealer, hvor projektet kan medføre en merbelastning i forhold til nuværende gødningspraksis ud fra oplysninger fremsendt af ansøger. Det vurderes, at der for marker, der har modtaget husdyrgødning i mindst 2 af de foregående 3 år, ikke vil være tale om en ændring af gødningspraksis, hvor med det ansøgte dyretryk (1,55 DE/ha) kan afstedkomme en merdeposition lig med eller større end 1 kg N/ha.

Vurdering af påvirkning af natur fra marker, der ikke tidligere har modtaget gødning eller kun ét af de foregående 3 år, ligger til grund for eventuelle konkrete vilkår i selve godkendelsen.

Ud fra gødningsplaner udleveret af ansøger fremgår det, at alle marker har modtaget husdyrgødning i mindst to af de foregående tre år (se Kort 1).

Næstved Kommune vurderer, at der på grundlag af de stillede vilkår kan godkendes tilførsel af 1,55 DE/ha til udspretningsarealerne.

Vilkår

- Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på bedriftens udspretningsarealer svarende til 127,7 DE per planår (1/8-31/7) og således at der på bedriftens arealer ikke udbringes mere end 1,55 DE/ha (beregnet efter husdyrgødningsbekendtgørelse nr. 915 af den 27.6.2013). Udbringningen svarer således til 12.224 kg N og 1.847 kg P.

1.1 Arealernes beliggenhed

Udbringningsarealerne er hovedsageligt beliggende i området omkring ejendommen Biltrisminde syd for Herlufille (Kort 1).

1.2 Godkendte arealer

Af de godkendte udbringningsarealer ejes ca. 54 ha af ansøger. Øvrigt areal er forpagtet af:

Mogens Jensen, Herlufillevej 1, 4160 Herlufmagle (mark 8)

Bjarne Jakobsen, Åbovej 5, 4160 Herlufmagle (mark 15a og 15b)

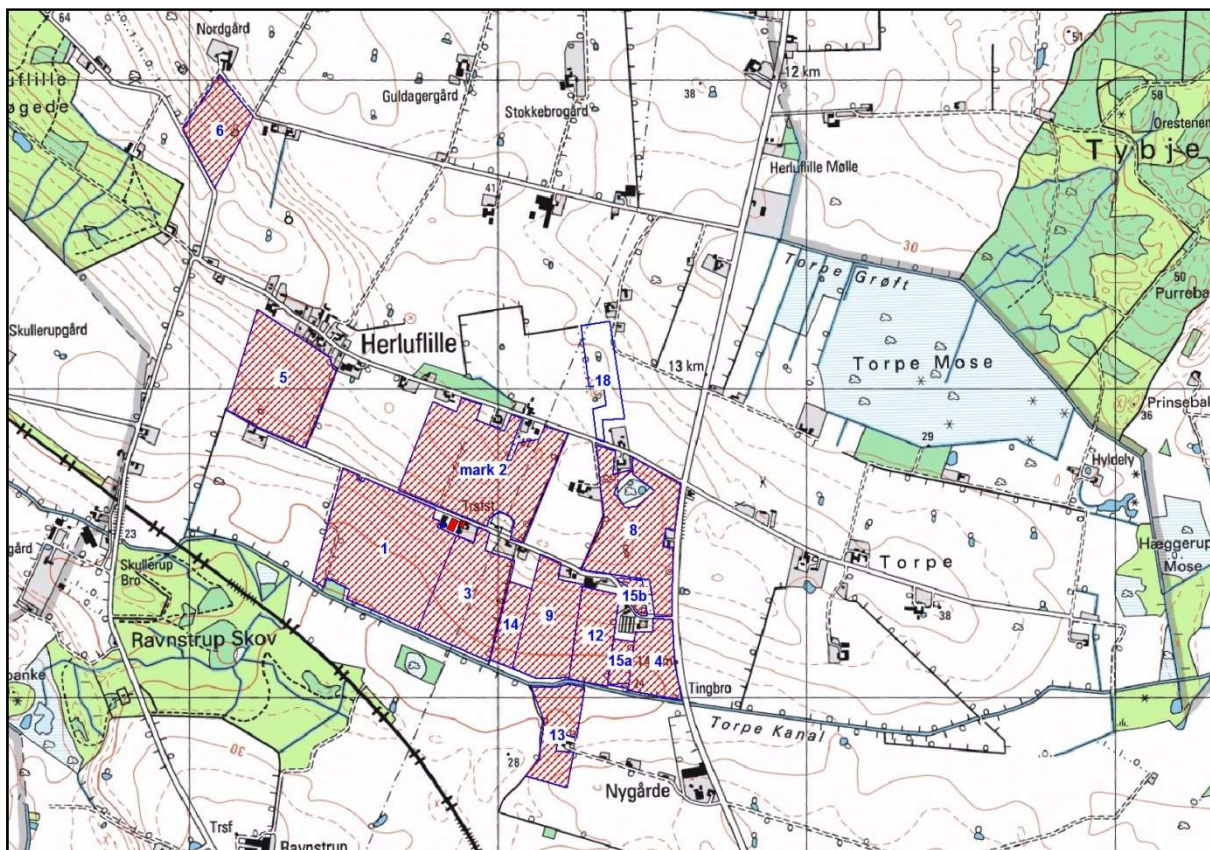
Jan Petersen, Åbovej 13, 4160 Herlufmagle (mark 14)

Mette Clausen og Mark Magne Sørensen, Herlufillevej 4, 4160 Herlufmagle (mark 18)

Palle Haven, Åbovej 11, 4160 Herlufmagle (mark 9)

Jens og Anders Hintze, Nygårdevej 10, 4160 Herlufmagle (mark 12 og mark 13)

Godkendte udspretningsarealer fremgår af Kort 1. Det samlede areal er godt 82,5 ha.

Kort 1. Placering af udspretningsarealer i ansøgningen fra Åbovej 17. På arealer vist med rød skravering er der i to ud af tre foregående år udbragt husdyrgødning.

1.3 Markdata

Udbringningsarealernes placering i nitrat- og fosforklasser fremgår af nedenstående Tabel 1. Udbringningsarealerne er beliggende i nitratklasse 2 og fosforklasse 3, dog er et lille areal på i alt 0,56 ha beliggende på lavbund (fosforklasse 2).

Klasse	Total	N 0	N 1	N 2	N 3	Grund- vand	P 0	P 1	P 2	P 3
Areal (Ha)	82,56	0,0	0,0	82,56	0,0	0,0	0,0	0,0	0,56	83,05

Tabel 1. Udbringningsarealerne og deres placering i N- og P-klasser jf. ansøgningsskema.

2 Påvirkning fra udbringningsarealer af sårbar natur og sårbare arter

2.1 Naturområder beskyttet af § 7 i Lov miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.

Efter ændringen af husdyrloven i april 2011, blev lovens § 7 ændret, således den ammoniakfølsomme natur blev opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne kan ses i bilag 2 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Nærmeste kategori 1-natur i Næstved kommune er beliggende ca. 4.1 km sydøst for udspretningsarealerne (Kort 2). Det er skovhabitatnatur og lysåbne naturtyper i Holmegårds Mose, som er en del af Natura 2000-område nr. 163, "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose". De kortlagte habitatnaturtyper er "Skovbevokset Tørvemose" (typekode 91D0), "Aske- og ellesump" (typekode 91E0), "Højmose", "Nedbrudt højmose" og "Hængesæk" (hhv. typekode 7110, 7120 og 7140).

Ligeledes findes mod nordøst - i nogenlunde samme afstand fra udspretningsarealerne - Susåen, der er en del af samme Natura 2000-område. Susåen er i sin helhed habitatnaturtype 3260, "Vandløb med vandplanter". Langs bredderne og på udtørrende mudderflader kan findes yderligere habitatnaturtyper "Vandløb med tidvis blottet mudder med enårige planter" (typekode 3270) og "Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggede skovbryn" (typekode 6430). Især sidstnævnte type findes sandsynligvis på strækninger af Susåen, der er beliggende nord for udspretningsmarkerne.

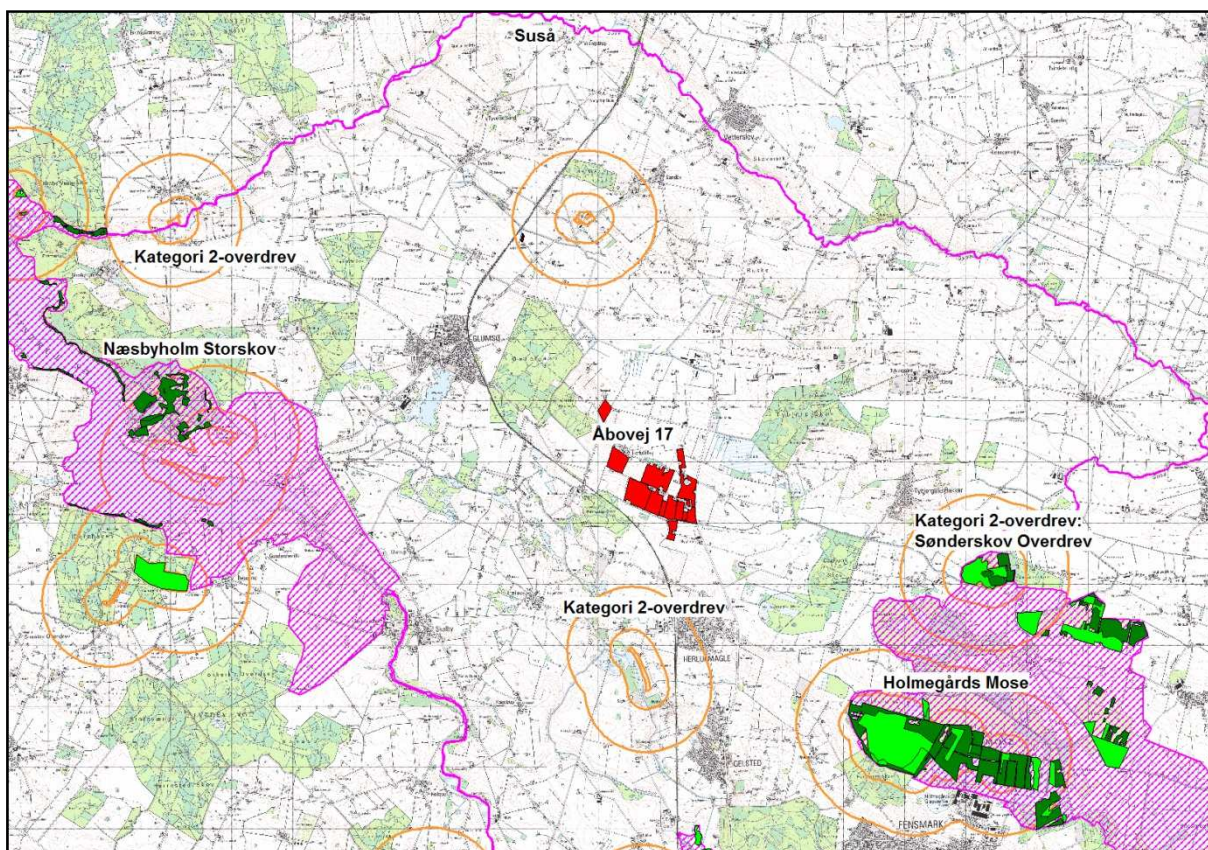
Udpegningsgrundlaget for arter og naturtyper for beskyttelsesområderne er gengivet i Bilag 1.1, og områderne er beskrevet i basisanalyser /22/ og Natura 2000-planerne /20,21/.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, som er beliggende udenfor Natura 2000-områder.

Det nærmeste kategori 2-overdrev er et artsrigt overdrev ved Søgård Sø beliggende knap 2 km syd for udspretningsarealerne (se kort 2).

I følge Danmarks Miljøportal findes desuden et kategori 2-natur et overdrev beliggende ca. 3 km nord for de nordligste udspretningsarealer. Imidlertid viser kommunens besigtigelser, at området ikke er overdrev eller i øvrigt opfylder kriterierne for at være kategori 2-natur. Der er tale om bunden af en tidligere råstofgrav nu tilplantet med nu høje løvtræer.

Kort 2. Beliggenhed af Natura 2000-område nr. 163, "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose" (lilla skravering) og kategori 1 og 2-naturområder i forhold til udspretningsarealerne på Abovej 17. Kortlagte lysåbne og skovhabitatnaturtyper (kategori 1-natur) er vist med hhv lysegrøn og mørkegrøn signatur. Kategori 2-natur er vist med orange signatur.

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end $\frac{1}{2}$ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesordenen mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

§ 3-moser

Der findes ikke § 3-moser indenfor eller nær udspretningsmark 18, som er den eneste mark, der ikke tidligere regelmæssigt er tilført husdyrgødning. Nærmeste mose ligger ca. 150 meter syd for udspretningsmark 18.

Men i en afstand af ca. 640 m stik østlig retning findes Torpe Mose, der er en af kommunens naturmæssigt mest værdifulde mose. Her findes udviklet på kalkrig bund værdifulde rigkær. Desuden ses forekomst af de regionalt sjældne arter Rank Viol og Løgurt, samt desuden de rødlistede dagsommerfugle Engperlemorsommerfugl og Isblåfugl. Torpe Mose er udpeget af kommunen som særlig værdifuld og desuden som kvælstoffølsom natur (se Kort 3).

Ammoniak følsomme skove

Mark 1 i en afstand af 70 meter fra det nordøstligste hjørne af Ravnstrup Skov. Skoven rummer bl.a. skovhabitatnaturtyperne "Bøgeskov på muld", typekode 9130, men er ikke intensivt besøgt.

Vurdering

Kategori 1-natur: de nærmeste udspretningsarealer er beliggende i en afstand af ca. 4,1 km fra kortlagt kategori 1-natur i Holmegårds Mose-habitatområdet. I denne afstand vil der ikke være nogen påvirkning af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

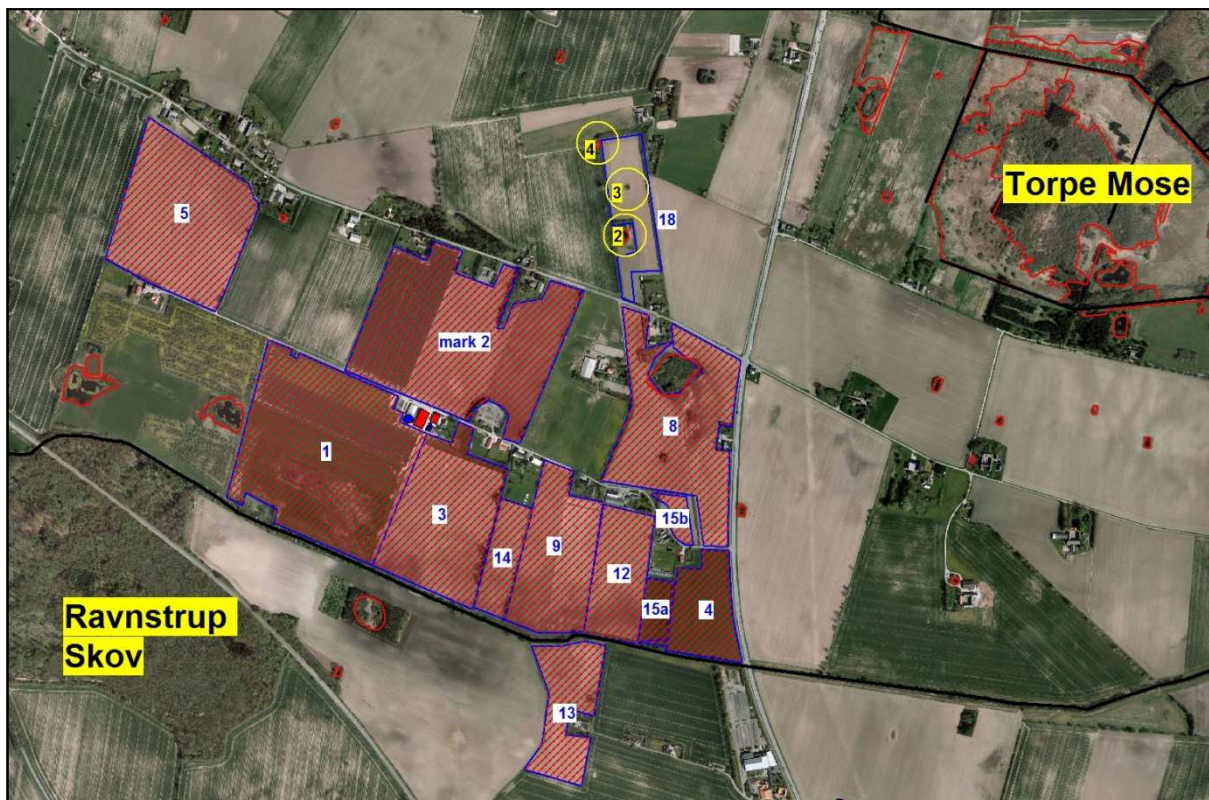
Kategori 2-natur: afstanden fra de nærmeste udspretningsarealer til kategori 2-naturområder er knap 2 km eller mere. Der vil med denne afstand ikke være en belastning, der overstiger 1 kg N/ha/år, og som kan tilskrives udbringning af husdyrgødning. Der vurderes derfor ikke at være nogen negativ påvirkning af ammoniak fra udspretningsarealerne på kategori 2-naturområder.

Kategori 3-natur: Udbringning af husdyrgødning fra det udvidede dyrehold på Åbovej 17 må ikke medføre, at tilstanden i de beskyttede naturtyper (hede, moser og overdrev) eller ammoniakfølsomme skove påvirkes negativt.

Der findes ikke kategori 3-moser i umiddelbar nærhed af udspretningsarealerne. Afstanden til den kvælstoffølsomme Torpe Mose vurderes at være for stor til, at udspretning vil medføre en belastning større end 1 kg N/ha/år.

Hvad angår påvirkning af kvælstoffølsomme skove er tålegrænsen for de nævnte skovhabitatnaturtyper (Bøgeskov på muld) på 10-20 kg N/ha/år. Den nærmeste udspretningsmark er mark 1 beliggende i en afstand af ca. 70 meter og imod fremherskende vindretning. Afstanden til nærmeste (og eneste mark, der ikke tidligere har modtaget husdyrgødning) er godt 1 km. Med nævnte afstande og gødningshistorien i mente, vil der ikke være nogen merbelastning fra projektet på kvælstoffølsomme skove.

Det er Næstved kommunes samlede vurdering, at der ikke vil være nogen væsentlig negativ påvirkning fra afdampet ammoniak på naturområder omfattet af § 7. For alle kategorier af natur vurderer kommunen, at den generelle beskyttelse i loven er tilstrækkelig.

Kort 3. Udspretningsarealer vist med marknumre i forhold til § 3-naturtyper (røde) og vandløb (sorte). Marker med rød skravering er gødsket med husdyrgødning i mindst to af tre foregående år. På mark 6 beliggende mod nordvest udenfor kortet findes et enkelt markvandhul omfattet af § 3. Besigtigede naturlokaliteter er vist med gul cirkel og lokalitetsnummer. Kategori 3-naturområderne Torpe Mose og Ravnstrup Skov er vist.

2.2 Naturområder beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven og sårbare arter, herunder Bilag IV-arter

En række habitatnaturtyper og § 3-arealer er sårbare over for nitrat- og fosforpåvirkninger. Udvaskning af nitrat og afstrømning af fosfor fra udspretningsarealerne kan medføre væsentlige miljøpåvirkninger af overfladevand (vandløb, søer og fjord- og kystvande) samt våde terrestriske naturtyper som kilder, væld og kær. Tilstanden i naturområder må ikke ændres uden forudgående dispensation fra kommunen.

I Danmark findes der 80 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttede i deres naturlige udbredelsesområder ifølge direktivets artikel 12. På eller nær udspretningsarealerne findes med stor sandsynlighed Bilag IV-padderne Springfrø, Spidssnudet Frø og Stor Vandsalamander.

Især de § 3-naturområder og levesteder for Bilag IV-arter, der ligger lige op til udspretningsarealer, vil være under direkte påvirkning.

Det vurderes på baggrund af tilgængelig viden, at følgende forhold vil kunne påvirke naturindholdet i § 3-arealer, bilag IV-padderne og deres yngle- og rasteområder negativt i forbindelse med udbringning af husdyrgødning:

1. Naturområder kan forringes ved afdampning af ammoniak fra udbragt flydende husdyrgødning. Det vurderes af Danmarks Miljøundersøgelser /19/, at der op til 20-30 m fra et udspretningsareal sker en afdampning, som overstiger 1 kg N pr. ha. Påvirkningen er så stor, at den generelle naturtilstand vil forringes, og paddernes fouragerings- og opholdsarealer vil blive påvirket negativt. Hvis den flydende husdyrgødning nedfældes, vurderes der ikke at ske en afdampning af ammoniak i en størrelse, som vil medføre forringelse af naturområdet.
 - Der kan derfor blive stillet vilkår om etablering af 10 meter udspretningsfri bræmmer (ved svinegylle) eller 20 meter udspretningsfri bræmmer (ved kvæggylle) om beskyttede naturområder eller naturområder, der med stor sandsynlighed er levested for Bilag IV-arter
2. Afdampning af ammoniak fra fast husdyrgødning kan ligeledes forårsage en ammoniakafdampning i op til 1 kg N/ha i en afstand af op til 100 meter fra udspretningsmarken.
 - Der kan derfor blive stillet vilkår om at gødningen skal nedpløjes umiddelbart efter udbringningen indenfor 100 meter fra naturområder og levesteder for Bilag IV-arter.

Projektet kan kun godkendes under forudsætning af, at tilstanden i beskyttede naturtyper ikke forringes og af, at der ikke sker en beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder for Bilag IV-arter jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Det skal fremhæves, at vurderingerne i forhold til påvirkninger af natur skal foretages i forhold til merbelastninger af naturområder og arter, dvs. forøgede mængder af udbragt husdyrgødning eller udbringning på arealer, hvor der ikke tidligere har været udbragt husdyrgødning. Alle marker har tidligere modtaget husdyrgødning.

Vurderingen af de enkelte naturelementer (§ 3-natur, § 3-vandløb og Bilag IV-arter) beskrives nedenfor.

Vurdering

§ 3-natur og Bilag IV-arter

Da der ifølge gødningsregnskabet tidligere har været udbragt husdyrgødning på markerne, er der ikke en risiko for, at den ændrede udbringningspraksis kan medføre, at der sker tilstandsændringer, således at naturområderne med tiden vil blive uegnede som levesteder for Bilag IV-arter.

Øvrige forekommende bilag IV-arter (Flagermus) vurderes ligeledes ikke at blive påvirket af udbringningen.

Det er Næstved kommunes samlede vurdering, at der ikke vil være nogen væsentlig negativ påvirkning fra afdampet ammoniak på områdets naturværdier og dermed bilag IV arter.

Vandløb

Udspretningsarealerne langs vandløb blev i 2011 besigtiget for at konstatere, om der er stærkt skrånende terræn mod vandløbene. Torpe Kanal har sit forløb langs en række af udspretningsmarkerne. Der er ikke konstateret hældende terræn (> 6 grader) mod Torpe Kanal og i mange tilfælde findes en bred udyrket bræmme. Der er derfor ikke mulighed for direkte afstrømning af husdyrgødning til vandløbet. Kommunen stiller på baggrund heraf ikke vilkår i forhold til vandløb.

2.3 Natura 2000-områder

Udspretningsarealerne er i Næstved Kommune beliggende tættest på Natura 2000-område nr. N163, "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose". Natura 2000-området består af habitatområde H146 og H194 samt af fuglebeskyttelsesområde F91 og F93. Natura 2000-områdets samlede areal er på 4.084 ha.

Udpegningsgrundlaget for arter og naturtyper for beskyttelsesområderne er gengivet i Bilag 2.1, og områderne er beskrevet i basisanalyserne /22/ og i Natura 2000-planerne /20,21/.

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Nærmeste kategori 1-natur i Næstved kommune er beliggende ca. 4.1 km sydøst for udspretningsarealerne (Kort 2). Det er skovhabitatnatur og lysåbne naturtyper i Holmegårds Mose, som er en del af Natura 2000-område nr. 163, "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose". De kortlagte habitatnaturtyper er "Skovbevokset Tørvemose" (typekode 91D0), "Aske- og ellesump" (typekode 91E0), "Højmose", "Nedbrudt højmose" og "Hængesæk" (hhv. typekode 7110, 7120 og 7140).

Ligeledes findes mod nordøst - i nogenlunde samme afstand fra udspretningsarealerne - Susåen, der er en del af samme Natura 2000-område. Susåen er i sin helhed habitatnaturtype 3260, "Vandløb med vandplanter". Langs bredderne og på udtørrende mudderflader kan findes yderligere habitatnaturtyper "Vandløb med tidvis blottet mudder med enårige planter" (typekode 3270) og "Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggede skovbryn" (typekode 6430). Især sidstnævnte type findes sandsynligvis på strækninger af Susåen, der er beliggende nord for udspretningsarealerne.

Natura 2000-området strækker sig langs Susåen fra lidt vest for Rønnede til Næstved. På en stor del af strækningen er det dog kun selve åløbet, der er udpeget. I områdets østlige del er et sammenhængende område mellem Holmegårds Mose, Gammellung, Tuerne og Porsmose udpeget som fuglebeskyttelses- og habitatområder. Mod vest er Tystrup-Bavelse Sø det dominerende landskabselement omfattet af Natura 2000. Slagmosen og naturskoven Rådmandshave ved Næstved i den sydlige del er udpeget som habitatområde.

Suså er Sjællands største vandløb, og er levested for internationalt beskyttelseskrævende arter som pignmerling, bæklampret og tykskallet malermusling. Åen løber igennem et afvekslende morænelandskab med Tystrup-Bavelse Sø, som er ynglested for arter som havørn og isfugl. Den østlige del af Natura 2000-området rummer et mosekompleks med internationalt vigtige naturtyper

som aktiv højmosse, hængesæk, tidvis våd eng, avneknippemose og skovbevokset tørvemose. Holmegårds Mose er Østdanmarks vigtigste højmosse, selv om den er reduceret voldsomt i forhold til sin oprindelige størrelse. Den er levested for en række plante- og dyrearter af national og regional betydning. Engsnarre og rørhøg er beskyttelseskrævende ynglefugle knyttet til mosekomplekset, og rastende arter som sangsvane og sædgås forekommer i internationalt betydelige antal. Sydligst i Natura 2000-området findes Slagmosen med rigkær og indslag af den sjældne naturtype indlandssalteng.

Derudover er der flere steder i området vigtige forekomster af skovnaturtyper, hvor bøgeskov på muldbund er dominerende, og hvor aske- og elleskov udgør vigtige skovarealer tættest på sø og å. Rundt om Tystrup Sø findes flere kilder og væld, især i Frederikskilde Skov i nord. Flere skove i området er udlagt til naturskov uden drift /20,21/.

Vurdering

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Da afstanden fra de nærmeste udspretningsarealer til kortlagt kvælstoffølsom habitatnatur på udpegningsgrundlag for Natura 2000-området er ca. 4 km eller mere, vurderes det, at den generelle beskyttelse er tilstrækkelig.

Det vurderes, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 163 ikke vil blive påvirket af afdampet ammoniak fra udspretningsarealerne, og dermed, at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke habitatområdet væsentligt negativt.

Samtidigt vurderes det, at udbringningen af husdyrgødning på arealerne ikke kræver, at der i forhold til påvirkninger fra udspretningsarealerne udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jf. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket negativt.

Vurderingen af påvirkningen fra udvaskning af næringssalte af Natura 2000-området er givet i afsnit 3.

3 Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

3.1 Nitratudvaskning til overfladevand

Udbringningsarealerne ligger i afstrømningsområdet til Smålandsfarvandet, der er beliggende i vanddistrikt 35. Smålandsfarvandet omfatter Karrebæk Fjord, Dybsø Fjord, Avnø Fjord, Smålandsfarvandets åbne del inkl. Karrebæksminde Bugt og Den sydlige del af Smålandsfarvandet inkl. Sakskøbing Fjord.

Bedriftens udspretningsarealer er beliggende i oplandet til Karrebæk Fjord. Karrebæk Fjord er en del af Natura 2000 område nr. 169, "Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde". Områdets udpegningsgrundlag kan ses på bilag 2.2.

Karrebæk Fjord

Karrebæk Fjord har uden sammenligning det største opland i vanddistrikt 35. Koncentrationen af næringsstoffer er derfor væsentlig højere end i de øvrige fjorde i afstrømningsområdet til Smålandsfarvandet. Fjorden modtager næringsstoffer fra hele Suså oplandet. Derudover udmunder Fladsåen og Saltø å i fjorden /23/. Der er ofte betydelige forskelle i næringsstofkoncentrationerne inderst og yderst i fjorden. Søsalat og trådalger trives i den nordlige, indre del af fjorden pga. det næringsrige vand. I den øvrige del af fjorden findes der ligeledes søsalat og trådalger, men flere steder findes også flerårige blomsterplanter, deriblandt enkelte ålegræsbede, samt mere sparsomt kransnålalger. Generelt er området artsfattigt, og ganske få arter er dominerende. I Natura-2000-planen for område nr. 169 er fjorden karakteriseret som en kystlagune (naturtype 1150) /17/.

I basisanalysen /23/ og i udkast til vandplanen 2010-2015 for Smålandsfarvandet /24/ vurderes tilstanden i fjorden i forhold til forekomst og sammensætning af undervandsplanter. Karrebæk Fjord opfylder ikke miljømålet for økologisk tilstand.

Kvælstofbelastningen (udvaskningsbidraget) til Karrebæk Fjord (for 2005-2009) er 1364 tons N/år. /27/

Vurdering

I henhold til ansøgningen er det generelle krav til reduktion af nitratudvaskning overholdt ved en udvaskning på 42,2 kg N/ha. Den reducerede udvaskning er opnået ved etablering af 3 % ekstra efterafgrøder udover det generelle krav for efterafgrøder. Der vil i godkendelsen blive stillet vilkår til dette.

I henhold til Miljøstyrelsens vejledning er følgende en forudsætning for meddelelse af en miljøgodkendelse /26/:

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at

tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

(Afskæringskriterie for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv)

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Der er i oplandet til Karrebæk Fjord sket et fald i husdyrproduktionen fra 31.937 DE i 2007 til 25.941 DE i 2012, svarende til et fald på ca. 19 %. Opgørelsen over dyrehold i oplandet til Karrebæk Fjord er baseret på data fra Det Centrale Husdyrregister og stammer fra en opgørelse fra Statsforvaltningen Nordjylland /28/.

I henhold til ovenstående har antallet af dyreenheder i det aktuelle opland ikke været stigende siden 1. januar 2007. Vi vurderer desuden, at der ikke er andre kilder udover husdyrbrug som siden 2007 kan have medført en øget nitratudvaskning til de aktuelle oplande. Andre kilder kan f.eks. være udledning fra et renseanlæg ved ændring af udledningspunkt fra et opland til de aktuelle oplande, eller etablering af dambrug.

Kloakering og spildevandsrensning bliver desuden mere og mere udbredt også i landområderne, der er således grundlag for at antage at udledningen af næringsstoffer herfra er faldende. Dog kan der være forekommet øgede regnvandsbetinget udløb i perioder med store regnvandsmængder.

Det er således vores vurdering, at der indenfor de aktuelle oplande ikke er sket en stigning i nitratudvaskningen fra husdyrbrug eller fra øvrige kilder.

Nitratudvaskningen fra den ansøgte husdyrproduktion

Oplandet til Karrebæk Fjord er beliggende i Nitratklasse 2 og 3. Arealer i nitratklasse 2 og 3 er karakteriseret ved, at de afvander til meget kvælstof sårbare områder. Karrebæk Fjord er en kystlagune, den er lavvandet og med langsom vandudskiftning og har karakter af at være et lukket bassin. I henhold til Miljøstyrelsens vejledning om afskæringskriterier for udvaskning af kvælstof, kan det ikke udelukkes, at en ændring i kvælstoftilførselen på mere end 1 % i forhold til den samlede belastning, vil have en synlig effekt på kystlaguners miljøtilstand /26/. Tilsvarende vil det sige, at det i dag ikke er muligt at påvise en effekt på fjordens miljøtilstand, hvis ændringen i nitratkoncentrationen er mindre end 1 %. Miljøstyrelsens vurdering bygger på en analyse fra DMU.

Næringsstofbelastningen af den marine del af natura 2000 område nr. 169 er en trussel mod dets naturtilstand. Bundplanterne (særligt ålegræs) og den tilknyttede fauna er aftaget betydeligt de seneste år /27/. Bundfaunaen er fødegrundlag for en række bundlevende fisk, fugle og havpattedyr der anvender bugten som fødesøgningsområde. Næstved Kommune vurderer i henhold til ovenstående, at hvis bedriftens andel af den samlede udvaskning til Karrebæk Fjord ved ansøgt drift er under en procent, så vil den øgede udvaskning fra bedriften ikke medføre en skadevirkning af Karrebæk Fjord eller af naturtyper og yngle og rasteområder for arter på udpegningsgrundlaget for beskyttelsesområdet.

Til brug for vurderingen af den ansøgte drifts betydning for kvælstofudvaskningen til Karrebæk Fjord er der foretaget en scenarieberegning i det elektroniske ansøgningssystem/Farm N af N-udvaskningen ved ansøgt drift, hvis der ikke anvendes husdyrgødning (fiktiv ansøgning nr. 57.817). Ifølge beregningerne vil N-udvaskningen være 36 kg N/ha, hvis der ikke anvendes husdyrgødning på arealerne, mens den ved den ansøgte drift er 42,5 kg N/ha. Den husdyrgødningsbaserede belastning er således på 6,5 kg N/ha.

Udbringningsarealerne er alle beliggende i nitratklasse 2, se tabel 1. I nitratklasse 2 regnes med et reduktionspotentiale på 51-75 % (middelværdi 62,5 %). Et reduktionspotentiale på f.eks. 62,5 % betyder, at 37,5 % af kvælstoffet tilbageholdes i rodzonen, men den resterende del (62,5 %) udvaskes til recipienterne.

Beregning viser, at udvaskningen af kvælstof fra det ansøgte projekt udgør 0,01 % af den samlede udvaskning til Karrebæk Fjord, se tabel 3.

	Karrebæk Fjord
Samlet N-tilførsel til overfladevand; ton N/år	1364
Udbringningsareal, ha	82,56
Reduktionspotentiale, 50-75 %	Middel 62,5
Ansøgt - udvaskning fra rodzonen (beregnet ved Farm-N), kg N/ha	36
Ansøgt – kvælstofbidrag fra husdyrgødning; kg N/år/ha (6,5*0,375)	2,4
Ansøgt – kvælstofbidrag fra husdyrgødning; kg N/år (2,4*82,56)	198
Ansøgt – kvælstofbidrag fra husdyrgødning; ton N/år	0,198
Ansøgt – udvaskning i forhold til samlet N-tilførsel (0,198/1364)*100	0,01 %

Tabel 3. Udvasningen af kvælstof fra udbringningsarealerne til Karrebæk fjord.

Da udvaskningen af kvælstof fra den ansøgte husdyrproduktion til Karrebæk Fjord er mindre end 1 % af den samlede N-tilførsel, er det vores vurdering, at den ansøgte drift ikke vil medføre en skadevirkning af Karrebæk Fjord eller af naturtyper og yngle og rasteområder for arter på udpegningsgrundlaget for beskyttelsesområderne. Der skal derfor ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektet i henhold til § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen, og der vil ikke blive stillet vilkår i forhold til udvaskningen af kvælstof, der rækker ud over det generelle beskyttelsesniveau.

Vilkår

- Der skal i hver planperiode etableres 3 % ekstra efterafgrøder udover det til enhver tid lovpligtige krav for efterafgrøder.

3.2 Nitratudvaskning til grundvand

Alle udbringningsarealerne ligger udenfor nitratfølsomme indvindingsoplande.

Arealerne er beliggende i område klassificeret som "Område med særlige drikkevandsinteresser" (OSD).

Vurdering

Såfremt der er brønde/boringer indenfor udbringningsområdet skal de generelle afstandskrav overholdes jf. brønd/boringens indvindingstilladelse.

For boringer der indvinder grundvand til almene vandforsyningsanlæg er der krav om en dyrknings- gødsning- og sprøjtefri beskyttelseszone på 25 meter.

Vi vurderer, at der for beskyttelsen af grundvandet ikke er behov for at stille skærpede vilkår, der rækker ud over de generelle afstandskrav til boringer/brønde.

3.3 Fosforudvaskning til overfladevand

Som nævnt i afsnit 2.2 er udbringningsarealerne nær Torpe Kanal besigtiget for at konstatere, om der er stærkt skrånende terræn mod vandløb.

Der er ikke konstateret terrænhældninger mod Torpe Kanal i en sådan grad, at der er fare for direkte afstrømning af flydende husdyrgødning ned i vandløbene. De lovfæstede 10 m bræmmer er desuden med til at reducere jorderosion til vandløbene samt brinkudskridninger.

Alle udspretningsarealerne afvander til Torpe Kanal som udløber i Bavelse Sø (Tystrup Bavelse sø). Herfra afledes via Susåen til Karrebæk Fjord.

Vurdering

I vandløbene har mængden af fosfor ikke nogen større betydning for miljøtilstanden. Dårlig miljøtilstand i vandløb skyldes andre forhold end tilførslen af fosfor.

Tystrup-Bavelse Sø ligger i Natura 2000-område nr. N163, "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsemose og er overbelastet med fosfor. Se afsnit 3.4 om fosforudvaskning til fosforfølsomme Natura2000 områder.

Vi vurderer, at der ikke er behov for at stille vilkår i forhold til beskyttelsen af vandløb mod en fosforpåvirkning.

3.4 Fosforudvaskning til fosforfølsomme Natura 2000 områder

Udbringningsarealerne er beliggende med 83,05 i fosforklasse 3 og 0,56 ha i fosforklasse 2 (lavbundsarealer), se tabel 5.

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før situation Kg P/ha/år	Efter-situation = krav Kg P/ha/år
Pt < 4,0 og drænet eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor – P kl. 0	0,0	0,0	0,9
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor P kl. 1	0,0	0,0	0,9

Lavbundsjerne og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor P kl. 2	0,56	0,0	0,9
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor P kl. 3	83,05	0,0	0,0

Tabel 4. Udbringningsarealerne beliggenhed i fosforklasser og fosforberegning.

Udbringningsarealerne ligger alle i oplandet til Natura 2000-område nr. 169, "Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde", som er overbelastet med fosfor. Oplandet er betegnet som opland til meget sårbar Natura 2000-område. Arealerne afvander til området via Torpekanal og Bavelse sø og derfra via Susåen til Karrebæk Fjord.

Ved det ansøgte projekt er det i ansøgningssystemet udregnet, at det generelle krav til fosforoverskud er overholdt.

I ansøgt drift er fosforfraførsel ved det valgte sædskifte beregnet til 23,7 kg P/ha/år, og fosfortilførsel er beregnet til 22,1 kg P/ha/år, svarende til et underskud på 1,6 kg P/ha/år.

Vurdering

Jævnfør beregning i ansøgningssystemet er der krav om fosforbalance på bedriften. Bedriften har med det valgte sædskifte et fosforunderskud på 1,6 kg P/ha/år, dvs. at det generelle krav til fosforoverskud er overholdt med omkring 1,6 kg P/ha/år, og det svarer til et samlet underskud på 135,5 kg P/år.

Vandløbet Torpe Kanal, som en del af udspretningsarealerne grænser op til, er omfattet af krav om 10 m bræmme. Udlægning af bræmmer langs vandløb er med til at reducere tilførslen af fosfor til vandløbene og dermed også til Karrebæk Fjord.

Da det valgte sædskifte, K4, er det samme som reference sædskiftet, vil der ikke blive stillet vilkår til valg af sædskifte. Ved det valgte sædskifte er fosforfraførslen gennemsnitligt 23,7 kg P/ha/år.

I henhold til ansøgningen modtages der ikke affaldsprodukter til jordbrugsformål, f.eks. spildevandslam. For at undgå, at fosforoverskuddet på arealerne øges, vil der blive stillet vilkår om, at der ikke må spredes affaldsprodukter til jordbrugsformål på bedriftens udspretningsarealer.

Med et beregnet fosforunderskud på 1,6 kg P/ha/år vurderer vi, at der ikke er behov for at stille vilkår for at reducere fosfortilførslen. Da afgrøderne fjerner mere fosfor end der tilføres med husdyrgødningen, vurderer vi, at der ikke vil være en påvirkning med fosfor på Bavelse Sø og Karrebæk Fjord. Der skal derfor ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektet i henhold til § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen.

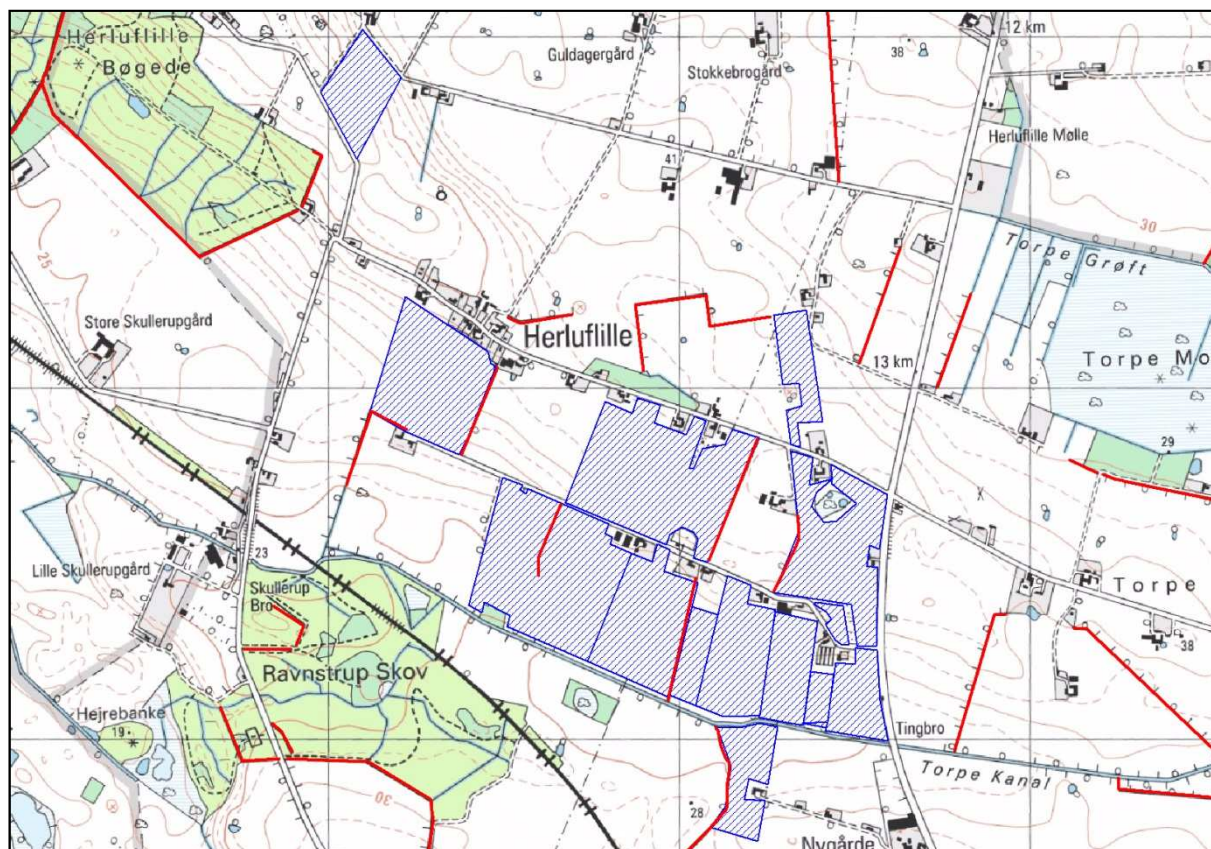
Vilkår

- Der må på bedriftens udspretningsarealer ikke udbringes affaldsprodukter til jordbrugsformål.

4 Hensynet til kulturhistoriske værdier

Sten- og jorddiger er omfattet af bestemmelserne i Museumslovens § 29 a og må ikke beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra myndigheden. Der findes en række beskyttede jord- og stendiger på eller op til udspretningsarealerne (Kort 4).

Der findes ikke deklaraionsfredninger på eller op til udspretningsarealerne.

Kort 4. Udspretningsarealer og beliggenhed af beskyttede jord- og stendiger.

Vurdering

Næstved Kommune vurderer i den konkrete sag, at der ikke er konflikter mellem almindelig jordbrugsmæssig anvendelse af jorden og kulturhistoriske værdier.

5 Anvendelse af bedste tilgængelige teknik

Der udbringes som nævnt 127,7 DE, som udgøres af kvæggylle og dybstrøelse produceret på ejendommen.

Ansøger oplyser, at gyllen overvejende nedfældes om foråret på sort jord, forud for majs og vårbyg. I sommerperioden vil det blive nedfældet i græsmarker. Hvis der bringes gylle ud på etablerede afgrøder, vil det ske med slæbeslanger.

Dybstrøelsen vil blive nedpløjet forud for forårssåede afgrøder. Dybstrøelse fra resten af forår/sommer vil blive udbragt og nedpløjet forud for vinterraps, vinterbyg eller vinterhvede om efteråret. Kun en begrænset del af dybstrøelsen fra efteråret vil evt. blive udbragt i perioden 1.-15. nov. og nedpløjet på sort jord.

Dybstrøelse fra ungdyrstalden vil om vinteren blive kørt i markstak eller i møddingsplads, som vil blive overdækket. Dybstrøelse fra forår/sommer (de fleste kvier kommer dog på græs om sommeren), som ikke bliver bragt ud om foråret, udbringes forud for såning af græs, vinterbyg/vinterhvede eller vinterraps. Dybstrøelse fra efterår udbringes evt. i perioden 1. nov.-15. nov. på sort jord (begrænset parti).

Det tilstræbes ifølge ansøger at skrive sms til alle naboer, når der køres gylle og staldmøg ud.

Vurdering

I henhold til Miljøstyrelsens notat om vejledende emissionsgrænseværdier for malkekvæg /29/ er følgende beskrevet om ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning.:

De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gyllen er i kontakt med luften, eller sikrer, at den mineralske del forbliver på opløst form. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere pH-værdi (svovlsyrebehandling).

I forbindelse med serien af gennemførte vandmiljøplaner samt ammoniakhandlingsplanen er en stor del af de virkemidler, der kan reducere ammoniaktabet i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen, der fastsætter generelle regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes. For udbringning af gylle gælder således, at gyllen som minimum skal udbringes med slanger og dermed ikke må bredspredes. Endvidere skal gyllen på sort jord være nedbragt senest 6 timer efter udbringning. Flere af disse virkemidler er også nævnt i BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion fra 2003 som elementer, der kan indgå i vurderingen af BAT. Fra 1. januar 2011 gælder desuden, at udbringning i sort jord og græsmarker som udgangspunkt skal ske ved nedfældning.

Miljøstyrelsen vurderer, at de lovbundne virkemidler har reduceret ammoniakfordampningen ved udbringning af gylle på sort jord fra 20-30 % af total N til under 1 % - det vil sige en reduktion på ca. 95 % i forhold til udbringning ved bredspredning. I vinterafgrøder vurderes de lovbundne virkemidler af have reduceret ammoniakfordampningen fra ca. 30 % til ca. 12 % - det vil sige en reduktion på ca. 60 % i forhold til bredspredning. En yderligere reduktion af ammoniakfordampningen ved udbringning i vinterafgrøder vil kunne opnås ved nedfældning. De samfundsøkonomiske omkostninger ved denne teknologi er imidlertid uforholdsmæssig høje, da nedfældning af husdyrgødning kan medvirke til udbyttetab, og desuden medfører en øget udledning af drivhusgasser. Alternativt vil svovlsyrebehandling af gylle kunne medvirke til at reducere ammoniakfordampningen i marken, men denne teknologi vurderes at være uforholdsmæssig dyr at indføre alene af hensyn til miljøeffekten i marken.

På denne baggrund er det Næstved Kommunes opfattelse, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, vedrørende udbringning af husdyrgødning er BAT for så vidt angår ammoniakfordampningen i marken.

Miljøstyrelsens har pr. 1. januar 2013 taget de teknikker og teknologier, der er rettet mod at reducere tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne af teknologilisten /31/32/. Det drejer sig om fodringsteknikker, der antages at mindske husdyrgødningens indhold af fosfor og separeringsteknikker, der medfører, at den mest fosforholdige del af husdyrgødningen kan afsættes til udbringning på andre arealer eller til forbrænding eller afgangning i biogasanlæg. Teknologierne lever pt. ikke op til Miljøstyrelsens krav om at skulle være testet og verificeret efter Vera-ordningen eller tilsvarende.

Vi har desuden vurderet i afsnit 3.4, at der ikke er behov for en reduktion af fosfortilførslen på arealerne, og da der pt. ikke er godkendte teknologier til reduktion af fosfortilførslen, mener vi, at det ikke er proportionalt at stille vilkår.

I henhold til Miljøstyrelsens notat om vejledende emissionsgrænseværdier for malkekvæg /29/ er de teknikker, der kan reducere nitratudvaskningen i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, rettet mod at øge planternes udnyttelse af det tilførte kvælstof. Disse teknikker er følgende:

- Teknikker i marken, der sørger for, at gyllen fordeles bedst muligt til de afgrøder, som har størst mulighed for at udnytte det tilførte kvælstof.
- Teknikker, som er målrettet mod at tilbageholde mineraliseret kvælstof i jorden udenfor afgrødernes vækstperiode med henblik på udnyttelse i den efterfølgende vækstsæson.
- Teknikker, som øger husdyrgødningens andel af mineralsk kvælstof i forhold til organisk kvælstof, kan medvirke til at øge udnyttelsen i marken. Dette er for eksempel separeringsteknikker i kombination med afbrænding eller afgangning af den faste fraktion af husdyrgødningen. Separeringsteknikkerne er imidlertid pr. 1. januar 2013 taget af Miljøstyrelsens teknologiliste, som nævnt ovenfor.

I forbindelse med gennemførelsen af serien af vandmiljøplaner er en stor del af de virkemidler, der kan reducere den del af nitratudvaskningen, som stammer fra husdyrgødningen, allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen. Blandt andet er der fastsat harmonikkrav samt regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes. Endvidere er der i medfør af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække (gødskningsloven) fastsat bindende normer for den totale kvælstofanvendelse i markdriften samt krav til kvælstofudnyttelsen ved anvendelse af husdyrgødning. Flere af disse virkemidler er også nævnt i BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svinproduktion fra 2003 som elementer, der kan indgå i vurderingen af BAT.

Sammenfattende vurderer vi, at husdyrbruget ved overholdelse af gældende lovgivning opfylder kravet om BAT i forbindelse med udspreddning af husdyrgødning.

6 Sammenfatning

Vi vurderer sammenfattende, at driften af arealerne med de stillede vilkår, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet og at der, ved overholdelse af de generelle lovkrav og ovennævnte vilkår, anvendes den bedst tilgængelige teknik til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

7 Referencer

1. Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug, 2003 (Ammoniakmanualen) af Skov- og Naturstyrelsen (opdateret udgave, dec. 2005).
2. Danmarks Miljøundersøgelser 2009: Deposition af N komponenter 2007 – kommuner. www.dmu.dk/Luft/Luftforurenings-modeller/Deposition/
3. GIS-temaer fra www.arealinformation.dk vedr. DEVANO-kortlagte naturtyper og levesteder, beskyttede naturtyper, § 7-naturtyper, risikoanalyser for målsatte vandløb, nitrat- og fosforklasser, nitratfølsomme indvindingsområder samt drikkevandsområder.
4. GIS-temaer fra Storstrøms Amt med fund af sjældne og rødlistede arter: planter, padder, krybdyr, pattedyr og insekter.
5. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. www2.dmu.dk/pub/FR635.pdf
6. Habitatbeskrivelser, årgang 2005. Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet (NATURA 2000 typer). [www.dmu.dk/1 Om DMU/2 Tvaer-funk/3 fdc bio/ta/Habitat-beskrivelser-app4b-ver102.doc](http://www.dmu.dk/1_Om_DMU/2_Tvaer-funk/3_fdc_bio/ta/Habitat-beskrivelser-app4b-ver102.doc)
7. Oplysninger på www.vandognatur.dk
8. Oplysninger på www.naturdata.dk
9. Dansk Pattedyratlas (2007). Gyldendal. ISBN 13: 9788702055061.
10. Storstrøms Amt, 2000: Rødlistede insekter i det åbne land i 2000.
11. Storstrøms Amt, 2001: Rødlistede fugle.
12. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede padder og krybdyr i Storstrøms Amt 2006.
13. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede skovinsekter i Storstrøms Amt 2006.
14. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede mosser og laver i Storstrøms Amt 2006.
15. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede planter. En revision af rødlistede planter 1999.
16. Miljøministeriet 2009: MILJØKLAGENÆVNETS PRAKSIS I SAGER OM MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG ("PRAKSISNOTAT", 2. UDG.) 15. december 2009. <http://www.mst.dk/NR/ronlyres/6422C493-71D4-4E2B-A023-E03AE9375087/0/Praksisnotat2udg15122009.pdf>
17. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om beskyttelsesniveauer m m <http://www.mst.dk/NR/ronlyres/B2DB3821-C06E-4773-BA60-8B9BB932F840/0/-Notatombeskyttelsesniveaubilagtilpraksisnotat.pdf>
18. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om påvirkning af Natura 2000-områder. <http://www.mst.dk/NR/ronlyres/C121C3AF-22DD-461E-B9EF-C48BD3556BCD/0/NotatompåvirkningafNatura2000bilagpraksisnotat.pdf>

19. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet –DMUs vurdering af usikkerhed ved tærskelværdier for ammoniakfølsom natur. http://www.mst.dk/NR/ronlyres/9A721962-E178-46EC-9022-4E69901A5AC5/0/Bilag_MKNpraksisnotat_DMUtærskelværdier.pdf
20. Naturstyrelsen 2011: Natura 2000-plan 2009-2015 Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen og Porsmose, Del af Natura 2000-område nr. 163. Habitatområde H146 og H194. Fuglebeskyttelsesområde F91 og F93. *Del 1 af 2 for Natura 2000-området Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose* www2.blst.dk/download/nyk/-plan2011/163plan_del1.pdf
21. Naturstyrelsen 2011: Natura 2000-plan 2009-2015. Holmegårds Mose. Del af Natura 2000-område nr. 163. Habitatområde H145 *Del 2 af 2 for Natura 2000-området Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose*. www2.blst.dk/download/nyk/-plan2011/163plan.pdf
22. Vestsjællands Amt og Storstrøms Amt 2006: Basisanalyse for Natura 2000-område nr. 163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose. http://www.vandognatur.dk/NR/ronlyres/2BDB8484-52A3-4E6B-B247-CEED1B9CCF3C/0/163basis_bilag.pdf
23. Basisanalyse del I for hovedopland II, 5. Vanddistrikt 35. http://www2.blst.dk/download/nyk/basisanalyser/del1-pdf-filer/basisanalyse1_kap1.pdf
24. Miljøministeriet 2011: Udkast til Vandplan 2010-2015. Smålandsfarvandet. Hovedvandopland 2.5. Vanddistrikt: Sjælland. http://www.naturstyrelsen.dk/pv_obj_cache/pv_obj_id_19A4E31C2696007B8F79037085663F043DD33F00/filename/2_5_Smaalandsfarvandet_20dec_2011.pdf
25. Natura 2000-plan 2009-2015. Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde. Natura 2000-område nr. 169. Habitatområde H148. Fuglebeskyttelsesområde F81. http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Natura2000/Natura_2000_planer/Se_Planerne/126_246/169_Karrebæk.htm
26. Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelser af husdyrbrug. <http://www2.mst.dk/Wiki/Husdyrvejledning.Indholdsfortegnelse.ashx>
27. Storstrøms Amt 2006. Basisanalyse for Natura 2000 område 169, Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde. http://www2.blst.dk/download/nyk/plannotater/169_Karrebæk_natur_2006.pdf
28. Statsforvaltningen Nordjylland. <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>
29. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, maj 2011. Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelseslovens §§ 11 og 12.

Udarbejdet af Næstved Kommune med bistand fra konsulentfirmaerne Grontmij A/S og AGLAJA.

Bilag 2.1. Udpegningsgrundlagene for Natura 2000-område nr. 163 /20,21/.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde H145		
Naturtyper:	Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Tidvis våd eng (6410) Urtebræmme (6430) * Højmoser (7110) Nedbrudt højmoser (7120) Hængesæk (7140)	Tørvelavning (7150) * Avneknippemose (7210) * Kildevæld (7220) Rigkær (7230) * Skovbevokset tørvemose (91D0) * Elle- og askeskov (91E0)
	* angiver prioriteret naturtype	
Arter:	Lys skivevandkalv Stor vandsalamander	Mygblomst

Udpegningsgrundlag for habitatområde H146		
Naturtyper:	Vandløb (3260) Bøg på muld (9130)	Ege-blandskove (9160) * Elle- og askeskove (91E0)
Arter:	Sumpvindelsnegl (1016)	
	* angiver prioriteret naturtype	

Udpegningsgrundlag for habitatområde H194		
Naturtyper:	* Indlandssalteng (1340) Søbred med småarter (3130) Kransnålealge-sø (3140) Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Vandløb (3260) Å-mudderbanke (3270) Kalkoverdrev *orkideer (6210) * Surt overdrev (6230) Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430) * Avneknippemose (7210) * Kildevæld (7220) Rigkær (7230) Bøg på mor (9110) Bøg på muld (9130) Ege-blandskove (9160) * Skovbevokset tørvemose (91D0) * Elle- og askeskove (91E0)
Arter:	Sumpvindelsnegl Tykskaliet mællemusling Bæklampret	Pigsmertling Stor vandsalamander
	* angiver prioriteret naturtype	

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F91		
Fugle:	Sangsvane (rastende) Rørhøg (ynglende) Engsnarre (ynglende)	Mosehornugle (ynglende) Sædgås (rastende)

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F93		
Fugle:	Kongedorn (rastende) Havørn (ynglende) Engsnarre (ynglende)	Isfugl (ynglende) Sædgås (rastende) Troldand (rastende)

Bilag 2.2. Udpegningsgrundlagene for Natura 2000-område nr. 169. Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde. /25/.

Udpegningsgrundlag for habitatområde H148

Naturtyper:	Sandbanke (1110) Vadeblade (1140) *Lagune (1150) Bugt (1160) Rev (1170) Strandvold med enårige (1210) Strandvold med flerårige (1220) Kystklint/klippe (1230) Enårig strandengsvegetation (1310) Strandeng (1330) Forklit (2110) *Grå/grøn klit (2130) Klitlavning (2190) * angiver prioriteret naturtype	Søbred med småurter (3130) Kransnålalge-sø (3140) Næringsrig sø (3150) *Tørt kalksandsoverdrev (6120) Kalkoverdrev *orkideer (6210) *Surt overdrev (6230) Tidvis våd eng (6410) Urtebræmme (6430) Riggær (7230) Bøg på mor (9110) Bøg på muld (9130) Ege-blandskov (9160) *Elle- og askeskov (91E0)
Arter:	Stor vandsalamander Klokkefrø	Spættet sæl

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F81

Fugle:	Havørn (ynglende) Klyde (ynglende) Fjordterne (ynglende) Havterne (ynglende) Dværgterne (ynglende) Rødrygget tornskade (ynglende) Knopsvane (rastende) Sangsvane (rastende)	Sædgås (rastende) Grågås (rastende) Spidsand (rastende) Skeand (rastende) Troland (rastende) Lille skallesluger (rastende) Blishøne (rastende)
---------------	--	--